

ISSN 1303-8214

KIRIM

OCAK - HAZİRAN 2013 Yıl: 21 Sayı: 74 **BÜLTENİ**

BİRİNCİMİZ TAYLAND'DAN GELDİ

İÇİNDEKİLER

2

6

14

16

20

22

26

23

25

30

31

2 Kırımoğlu Bir Halkın Mücadelesi Belgeselinin Galası Yapıldı

4 Basında Kırım Ansambli

6 * Ankara'da Muhteşem Gala

* Gelenek ve Göreneklerimiz Düzce'de Sahnede

7 Qırımtatarca Öğrenemiz

9 Qırım Tatar Edebiyatında Sunî Açılığın Felâketi

13 Dağarcığımızdan

14 Türkiye ve Avrupa'daki Kırım Tatar Teşkilatları KTMM'ne Destek İçin Kırım'da Toplandı

15 * Kırım Sürgünü Şehitleri Dualarla Anıldı

* Antlı Şehidimiz Ankara'da Dualarla Anıldı

16 Mustafa A. Kırımoğlu'nun 18 Mayıs Konuşması

20 Ankara'da 18 Mayıs Kırım Tatar Sürgünü için Matem Mitingi Yapıldı

21 * Ukrayna Konsolosluğu Önünde Gösteri

* Tekirdağ'da Kırım Tatar Sürgününü Anma Töreni

* Edirne'de 18 Mayıs Kırım Tatar Sürgünü'nü 69. Yılı Anma Yürüyüşü Yapıldı

* Paris'te Protesto

22 Kırım Tatarları Ceyhan'da Tren Vagonlarında Geceledi

23 * Saide Bodaninskaya Vefat Etti

* Ankara Tepreçlerimiz

24 Bir Dava Adamı Sabri Arıkan

25 Ödüllerimiz Sahiplerini Buldu

26 Enver Toqtarov: Yaş İstidamız

27 Şubelerimiz; Bandırma, Konya, Manavgat, Seydişehir

28 Şubelerimiz; Kocaeli, Ilgın, Aksaray, Edirne

29 Şubelerimiz; Amasya, Gebze, Tekirdağ

30 * Yırlarla Kırım Tarihini Anlatıldığı Program

* Kabakçı Konağı'nda Kırım Ansambli Rüzgarı

31 * Dilaver Osman Kabakçı Konağı'nda....

* Ukrayna Büyük Elçiliği'nden Genel Merkezimize Nezaket Ziyareti

32 * Türkiye'deki Kırım Tatar ve Nogay Köy Yerleşimleri

* Kanal Avrupa'da Özel Yayın

* Eskişehir'de Fotoğraf Sergisi

KIRIM BÜLTENİ

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin yayın organıdır.
Üç ayda bir yayımlanır, ücretsiz dağıtılır.

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği
Genel Merkezi adına sahibi
Tuncer KALKAY

Yazı İşleri Müdürü - Editör
Oya Deniz ÇONGAR

Tasarım - Baskı

EPAMAT

Basın Yayın Promosyon San. Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB, Merkez Sanayi Sitesi 538. Sk. No: 35
Yenimahalle / Ankara
Tel: (0312) 394 48 63 Fax: (0312) 394 48 65
www.epamat.com.tr

Yazışma Adresi

Meşrutiyet Cad. No: 20/14, 06440 Kızılay/ANKARA
Tel: (0312) 419 4749 • Faks: (0312) 419 4751
Web Sitesi: <http://www.kirimderneği.org.tr>
E-posta: genelmerkez@kirimderneği.org.tr
info@kirimderneği.org.tr

Kırım Bülteni, Kırım Vakfının maddî destekleriyle yayımlanmaktadır. Derneğimiz kamu yararına çalışan dernekler statusündedir.

Bağışlarınız için Hesap Numarası

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği,

T.C. ZİRAAT BANKASI YENİŞEHİR ŞUBESİ

TL 471-39775088-5001

IBAN NO: TR290001000471397750885001

\$ 471-39775088-5004

IBAN NO: TR450001000471397750885004

EURO 471-39775088-5006

IBAN NO: TR880001000471397750885006

Ön Kapak Fotoğrafi

Enver Toqtarov

Arka Kapak Fotoğrafi

Kırım Ansambli

Editörden

Sevgili okuyucular

Yeni bir sayımızda daha sizlerle birlikteyiz. Bülten grubumuz her sayıda sizlere daha çok ve ilginizi çekecek haberler ulaştırma çabası içerisinde. 2013 'ün ilk yarısı bu anlamda son derece hareketli idi. Öncelikle "Kırım Ansambli"nin bizler için hazırladığı ve Mart ayında seyirci ile buluşan "Qırımnda Navrez" konserinden söz etmek gerektiğini düşünüyoruz. Ansambl gittiği her yerde büyük ilgiyle karşılandı. Bir ay içerisinde 16 farklı şehirde 17 konserle seyircilerle buluşan gösteri tam bir görsel şölendi. Sanatçılarımızın olağanüstü performansları ise sözcüklerle ifade edilemeyecek kadar muhteşemdi. Neşe ve Zafer Karatay tarafından çekilen ve merakla beklenen "Kırımoglu Belgeseli" de aynı dönemde TRT'de seyirci ile buluştu. Belgeselin kendisi kadar Gala gecesi de uzun yıllar konuşulacak diye düşünüyoruz. "18 Mayıs Anıma Etkinlikleri" ise dünyanın dört bir yanında ses getirdi. Özellikle Kırım'da, Akmescit'teki büyük meydana toplanan halkımız Kırım Tatarları'nu yok sayan zihniyete en güzel cevabı verdi. Aynı gün Mustafa Ağa'nın her biri ayrı bir ders niteliğinde olan konuşmalarından birine daha şahit olduk. Bu önemli konuşma metnini de bu sayıda sizlerle paylaşıyoruz.

Yaz ayları dernek faaliyetleri için ölü sezon gibi düşünülebilir. Ancak Ramazan ayı için başlattığımız, sadece Kırım için planladığımız fitre ve zekat kampanyamız ile her yıl Kırım'da dağıttığımız "Ramazan Paketi" hazırlıklarımız yaz aylarında bütün vaktimizi alacak gibi görünüyor. Bu kampanyaların sonuçları hakkında gelecek sayıda sizleri bilgilendireceğiz.

"Dr.Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Yarışma"nın neticeleri yine bu sayımızda yer almakta. Yarışmamız her yıl daha da büyük bir ilgi ile karşılaşıyor. Gençler bizi yanıltmıyor. Çalışmak için gittiği Tayland'dan yolladığı hikaye ile birincilik kazanan Enver Toqtarov bizleri hem şaşırttı hem de edebi yönü güçlü hikayesi ile mutlu etti.

Genel merkez olarak her yıl Polatlı Toydemir Köyü'nde yaptığımız Tepreçimize bu yıl bir kardeş geldi. Gölbaşı Tepreçi ilk kez yapıldı ve büyük ilgi gördü. Ankara'da artık iki tepreçimiz var.

Elbette "Qırımtatarca Öğrenemiz" sayfaları da sizleri bekliyor.

Görüldüğü gibi sevgili okuyucularımız, dolu dolu bir sayıyla daha sizlerle birlikteyiz. Bir sonraki sayıda görüşmek üzere, sağlıklı ve huzurlu kalınız...

KIRIMOĞLU Bir Halkın Mücadelesi Belgeselinin Galası Yapıldı

Yönetmenliğini Neşe Sarısoy Karatay'ın, yapımcılığını ve metin yazarlığını Zafer Karatay'ın yaptığı, toplam süresi 270 dakika olan ve 30'ar dakikalık 9 bölümden oluşan "KIRIMOĞLU, Bir Halkın Mücadelesi" belgeseli'nin galası 28 Mart 2013 tarihinde Ankara'da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Konferans Salonunda yapıldı.

Perşembe günleri saat 21.00'de TRT Belgesel kanalında gösterilecek olan belgeselin galasına; onur konuğu olarak Ukrayna Milletvekili ve Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa A. Kırımıoğlu, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Ukrayna Büyükelçisi Sergiy Korsunski, MHP Genel Başkan Yardımcısı Ruhsar Demirel, MHP Genel Sekreteri İsmet Büyükataman, TBMM İdare Amiri Salim Uslu, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, RTÜK Başkanı Davut Dursun, TRT Genel Müdürü İbrahim Şahin, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanı Kemal Yurtnaç, çok sayıda milletvekili, Kırım Dernekleri'nden temsilciler ve kalabalık bir vatandaş topluluğu katıldı.

Sunuculuğunu TRT Ankara Radyosu spikerlerinden ve Genel Merkez Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar'ın yaptığı galada TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, TRT Genel Müdürü İbrahim Şahin ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç birer konuşma yaptı.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu galaya ev sahipliği yapmaktan büyük onur duyduklarını belirtti.

Geçmişte tarihin iyi anlatılmadığı ve genç kuşaklara bu konudaki gerçeklerin aktarılamadığı dönemler yaşandığını dile getiren Hisarcıkıoğlu, böyle eserler ortaya koymadan, yeni kuşaklara tarih bilinci vermenin mümkün olmadığını dile getirerek şunları söyledi :

"Beni en mutlu eden şey Kırım'ın ve Mustafa Abdülcemil Kırımıoğlu'nun büyük mücadelesinin bu

belgeselle anlatılması oldu. Kendisi bizim nesil için tam anlamıyla vatan sevgisinin ve millet aşkının tarifidir. Kırımıoğlu benim için bir ağabeydir, dik duruşun simgesidir. Haklı olduğu davada her türlü çileye katlanıp, tek bir geri adım dahi atmamıştır ve en haklı olduğu davada, en büyük işken celere maruz kaldığında bile barışın dilinden başka bir dille konuşmamıştır. Hakını şiddetle değil, fikirle savunmuştur" dedikten sonra Hisarcıkıoğlu, sözlerini, "Davanız, devamızdır" diyerek bitirdi.

TRT

Genel Müdürü

İbrahim Şahin ise TRT'nin, millet adına bir görevi başarıyla tamamladığına işaret ederek, bundan dolayı gururlu olduklarını söyledi. Şahin, Kırım'da yaşananların çok dramatik olduğuna değinerek belgeseli izleyenlere yanlarında mendil bulundurmaları tavsiyesinde bulundu. Kırım Türkleri'nin sürgünden döndüklerinde evlerinde başka insanların yaşadıklarını görmelerine rağmen sokakta kalmaya razı olduklarını ve şiddete başvurmadıklarını ifade eden Şahin, Sovyetler'in en zalim olduğu dönemde verilen bu mücadelenin tüm dünyada alkışlandığını anımsattı. Şahin ayrıca belgeselde her şeyi olabildiğince gerçeğe uygun yansıtmaya çalıştıklarını, kurum olarak bu çalışmadan kaliteli bir dizi film çıkarmayı planladıklarını da kaydetti.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ise "Kırımıoğlu: Bir Halkın Mücadelesi" belgeselinden söz ederken "Tebrik edilmeyi beklemiyoruz ama Kırım'da bu mücadeleyi veren binlerce insanın bugün ayakta kalanlarının nasıl haklı bir davayı sabırla, sebatla, kararlılıkla, fedakarlıkla bugünlere taşıdığına bir işareti olsun ve bu eser bütün dünyada da yayınlansın istedik" dedi. Bu belgeseli yapmanın kendileri için bir görev olduğunu ifade eden Arınç, "Bize değil, sadece TRT'ye de değil, 75 milyonluk değerli asil milletimizin her ferdine düşen bir görevdi" diye konuştu. Kırımıoğlu'nu lise ve üniversite yıllarından çok iyi hatırladığını ve haklı mücadelesini gözyaşlarıyla takip ettiğini belirten Arınç, şöyle devam etti: "Ona ve arkadaşlarına; Bolşevik rejiminin o zalim, o gaddar sürgünlerinde hayatlarını kaybedenlere ve bir halkın ayakta kalma mücadelesini veren herkese karşı vefa borcumuz vardır, kadirşinaslık borcumuz vardır. Onların simge ismi Kırımıoğlu'nun hayatını, o sürgünlerde, o acılı günlerde vefat eden, hayatlarını kaybeden değerli insanlarımızın aziz ruhlarına da ithaf etmek üzere değerli bir eser haline getirmemiz gerekiyordu."

TRT'nin 15 kanalının arasında bir de belgesel kanalı bulunduğunu anımsatan Arınç, bu kanalın önemli belgeseller yayınladığını ancak bu konuyu özel olarak ele aldıklarını söyledi.

Belgeselin 9 bölüm olduğunu ve perşembe günleri yayınlanacağını dile getiren Arınç, TRT'nin 15 kanalıyla dünyanın üçte ikisine hitap ettiğini belirterek, "Bütün dünya uydular aracılığıyla TRT'yi izliyor. Allah izin verirse dubajlarını yaparak, pek çok dile çevirerek, bunu tüm kanallarımızda yayınlamak istiyoruz" dedi.

Arınç, belgeselin dünya genelinde gösterilmesi için büyük gayret sarf edeceklerini de belirtti.

Kırımöğlü'nun, 1965-1970'li yıllarda yüzünü görmeseler de kendileri için milli bir kahraman olduğunu vurgulayan Arınç, Stalin yönetiminin sadece Kırım Türkleri'ni değil, Ahıska Türkeri'ni de yurtlarından ettiğini, Kafkas halklarının da işkencelere maruz kaldıklarını anlattı. Yıllar sonra bu mücadelenin başarıyla sonuçlandığını, o zor günlerin geride kaldığını dile getiren Arınç, ısrarla inatla ve inançla sürdürülen mücadelenin bugün vardığı noktayı herkesin takdirle karşılaması gerektiğini vurguladı.

Meclis Başkanlığı yaptığı dönemde, dönemin Ukrayna Cumhurbaşkanı Viktor Yuşçenko'nun Türkiye'yi ziyaret ettiğini dile getiren Arınç, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ukrayna'nın cumhurbaşkanı seçilmişti. Beni ziyaret etti. Ben de onuruna bir yemek verdim. Bize bir jest yapmıştı. Refakatinde değerli başkanımız da vardı. O da yemeğe katılmıştı. Aynı zamanda resmi görüşmelere katılmıştı. İçimden geçenleri diplomatik kurallara uygun olur mu olmaz mı diye düşünmeden şöyle belirttim: 'Bakın Sayın Yuşçenko, bu Cemil Kırımöğlü bütün Türk milletinin milli kahramanıdır. Ona hepimiz saygı gösteriyoruz. Onu hepimiz seviyoruz. Eğer onu kırarsanız, bizi kırmış olursunuz. Eğer onu üzerseniz, bizi üzmüş olursunuz. Türkiye'ye değer veriyorsanız, Türkiye ile işbirliği yapmak istiyorsanız önce Kırımöğlü'nu memnun etmek zorundasınız. Onun üzüldüğü yerde biz de üzüldürüz. İlişkilerimizin geleceği Kırımöğlü'na göstereceğiniz saygıya bağlı.' Kendisi de çok lütfekar sözlerde bulundular. Bunun dışında bir şey düşünmediklerini ifade ettiler. Ama sırası ve yeri gelmişken bu mücadelenin milli kahramanına saygı gösterilmesini istemek bizim elbette hakkımızdı."

Konuşması sırasında duygusal anlar yaşayan ve zaman zaman gözleri dolan Arınç konuşmasını şöyle sürdürdü: "Millet olarak tarihimizle, dilimizle, inancımızla iftihar ediyorum.

Kırımöğlü'nun bugün hayatta kalan bazı arkadaşlarını, dostlarını belgesele koymak suretiyle, o acı günlerin nasıl yaşandığını ve sonrasında bu mücadelenin tüm dünyaya ne şekilde anlatıldığını ve dünyada nasıl karşılık bulunduğunu da hep birlikte göreceğiz. Silah kullanmadan bir haklı davayı müspet hareketle, her gün takip ederek, 24 saat bununla yaşayarak sonuca ulaşmak mümkün. Barışçı yolları denemek ve bu barışçı yollarla haklı davamızı bütün dünyaya duyurmak ve bütün insanların gönlünde taht kurmak mümkün. Bunu başaranlardan en başta gelen de Mustafa Cemil Kırımöğlü'dür."

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Kırımöğlü'nun Türk tarihinde önemli bir yer tuttuğunu belirterek, kendisine sağlıklı, uzun ömür, zulüm altında hayatlarını kaybeden Kırım Türkleri'ne ise Allah'tan rahmet diledi.

Kırım-Tatar Millî Meclisi Başkanı ve Ukrayna Milletvekili Mustafa Cemil Kırımöğlü ise yaşadıkları zorlukları anlatırken, bu zor günlerin geçeceğine inandıklarını ancak bunu hayattayken görmeyi beklemediklerini dile getirdi. Kırımöğlü, "En büyük hayalimiz 'Allah müsaade etsin de evimizde ölelim' şeklinde idi. Biz böyle dua ederdik. Allah'a şükürler olsun bugüne kavuştuk" dedi. Verdikleri mücadele ile ilgili daha önce bu kadar titiz ve ayrıntılı bir çalışma yapılmadığını vurgulayan Kırımöğlü, Türkiye Cumhuriyeti ve TRT'ye minnettar olduğunu söyledi. Bu çalışmanın Kırım Türkleri'nin davası açısından büyük önem taşıdığına dikkat çeken Kırımöğlü, belgeselin başka dillerde de yayınlanacak olmasının mücadelelerine katkı sağlayacağını kaydetti. Kırımöğlü, "Demokratik mücadeleler hep böyle olsun, hiç kan dökülmesin" diye konuştu.

Konuşmaların ardından Kırımöğlü Arınç, Hisarcıklıoğlu ve Şahin ile Ukrayna'nın Ankara Büyükelçisi Sergiy Korsunski'ye çeşitli hediyeler verdi.

Büyük emekler sonucunda tamamlanan Belgeselin Kırım Tatarlarının vermiş olduğu vatan mücadelesine yapacağı katkılar nedeniyle Derneğimiz Genel Merkezi ile Şubelerinin şükranlarının ifadesi olarak TRT adına Genel Müdür İbrahim Şahin'e, Belgeselin Yapımcısı Zafer Karatay'a, Belgeselin Yönetmeni Neşe Sarısoy Karatay'a ayrıca Genel Başkanımız Tuncer Kalkay tarafından birer plaket takdim edildi.

Kırım Türklerinden unutulmaz gece

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği tarafından Pazar akşamı Gala aktivite merkezi salonunda "Kırım Kültür Gecesi" düzenlendi. İstiklal marşımızın ve Kırım Milli marşının okunduğu gecede Kırım'dan gelen Ansembilli topluluğu tarafından "Nevruz canlandırması" yapıldı.

"NEVRUZ, BİR TÜRK BAYRAMIDIR"

Çok sayıda dernek üyesi ve dostlarının yer aldığı geceye Belediye

Başkanı İsmail Ok, İl Kültür ve Turizm Müdürü Prof. Dr. Abdullah Soyhan, CHP il başkanı Muzaffer Mavuk, MHP Merkez İlçe başkanı Bayram Çiğın'da kabildi.

Dernek yöneticisi Hatice Eren, Nevruz Bayramının; insanları bir birine bağlayan bir ateş olduğunu söyledi. Nevruz ateşinin binlerce yıl sönmeyen yandığını, bundan sonra da yanacağını ifade eden Eren, ortak kültür ocağını isticacağını söyledi. (Sayfa 5'de)

Yeni Haber 10 YENİ HABER 25 MART 2013

KIRIM- TATAR TÜRKLERİ DANS VE MÜZİK GECESİ

Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Balıkesir Şubesi 23 Mart Cumartesi günü saat 19.30'da Kırım Türkleri arasındaki dayanışmayı arttırmak, geleneklerini devam

ettirmek ve Kırım Türklerinin davasını Türklüğe gönül verenlerle paylaşmak amacıyla Balıkesir Gala Yaşam ve Aktivite Merkezinde "Kırım Tatar Dans ve Müzik Gecesi" düzenliyor. »2

Ekspres BALIKESİR EKSPRES 25 MART 2013

Kırım Türklerinin nevruz coşkusu

Kırım Türkleri, Nevruz Bayramı için bir araya gelerek 1 Mart'ta düzenlenen Nevruz coşkusu düzenledi. Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen Nevruz coşkusu, Gala Yaşam ve Aktivite Merkezinde yapıldı.

BAK, 2013

Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen Nevruz coşkusu, Gala Yaşam ve Aktivite Merkezinde yapıldı. Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı İsmail Ok, Nevruz Bayramının; insanları bir birine bağlayan bir ateş olduğunu söyledi. Nevruz ateşinin binlerce yıl sönmeyen yandığını, bundan sonra da yanacağını ifade eden Ok, ortak kültür ocağını isticacağını söyledi.

MİLLİYET 18 MART 2013

Milliyet

Kırım Tatar Türkleri Dans ve Müzik gecesi

Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Balıkesir Şubesi tarafından düzenlenen Kırım Tatar Türkleri Dans ve Müzik Gecesi, Gala Yaşam ve Aktivite Merkezinde yapıldı. Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı İsmail Ok, Nevruz Bayramının; insanları bir birine bağlayan bir ateş olduğunu söyledi. Nevruz ateşinin binlerce yıl sönmeyen yandığını, bundan sonra da yanacağını ifade eden Ok, ortak kültür ocağını isticacağını söyledi.

www.birlikgazetesi.com.tr

BİRLİK

BİRLİK 20 MART 2013

Kırım Türklerinden muhteşem gece

Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneğinin, Kırım Türkleri arasındaki dayanışmayı arttırmak için yaptığı Kırım Tatar ve Müzik gecesi, Gala Yaşam ve Aktivite merkezinde yapıldı. Haber 4'DE

www.birlikgazetesi.com.tr

BİRLİK

BİRLİK 25 MART 2013

İSMAIL SÖMMEZ

Kırım gecesinin ardından

POLİTİKA BALIKESİR POLİTİKA 25 MART 2013

ANKARA'DA MUHTEŞEM GALA

Kırım Dernekleri bu sene nevruzu, Türkiye'deki Kırimlılarla beraber, Kırim Ansamblinin "Kırimda Navrez" programı eşliğinde kutladılar. 1-2 Mart tarihlerinde Gebze'de başlayan bu muhteşem turne programı 3 Mart İstanbul, 4 Mart Çatalca, 5 Mart Bandırma, 7 Mart Edirne, 9 Mart Nevşehir, 10 Mart Aksaray, 12 Mart Kırıkkale, 13 Mart Düzce konserlerinin ardından 16 Mart'ta Ankara MEB Şura Salonu'ndaki muhteşem bir Gala programıyla taçlandı. Ankara'da yaşamakta olan hemşehrilerimizin yoğun ilgi gösterdiği Gala programıza Ukrayna Büyükelçiliği yetkilileri kalabalık bir grupta katılarak Kırim Kültürü'ne ilgi meraklarını gösterdiler. Ankara'daki İlçe Belediye

Başkanlarının, Bakanlıkların üst düzey bürokratlarının ve kardeş dernek yöneticilerinin protokolde yerlerini aldığı programdaki coşku görülmeye değerdi. Derneğimiz Genel Merkezi tarafından her yıl organize edilen turne programlarının en ilginçlerinden biri daha sona ererken vatandaşlarımız tadı damaklarında kalan gösterinin heyecanı içindeydiler.

Genel merkezimiz tarafından organize edilen ve Mart ayı boyunca devam eden turne programı 16 büyük konserin ikinci ayağı olan 19 Mart Eskişehir, 20 Mart Manavgat, 22 Mart Konya, 23 Mart Balıkesir, 24 Mart Bursa konserleriyle sona erdi.

Gelenek ve Göreneklerimiz **DÜZCE'DE SAHNEDE**

Düzce Kırim Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği tarafından organize edilen ve Genel Merkezimiz tarafından hayata geçirilen Kırim Ansamblinin "Kırim'da Navrez" turnesi programının bir parçası olan programda başta Vali Adnan Yılmaz olmak üzere Belediye Başkanı, Garnizon Komutanı, Baş Savcı, Ağır Ceza Reisi, İl Emniyet Müdürü, İl Kültür ve Turizm Müdürü, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Koop. Başkanı, siyasi parti temsilcileri ve daire müdürleri ile birlikte kalabalık bir hemşehri topluluğu hazır bulundu. Açılış konuşmasını Derneğimiz Genel Sekreteri Oya Deniz Çongar'ın yaptığı gecede daha sonra birlik beraberliğin sağlanması amacıyla bu geceyi düzenlediklerini belirten bir konuşma yapan Düzce Kırim Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı İlyas Öz katılımcılara kendilerini yalnız bırakmadıkları için teşekkür etti. Ardından söz alan Düzce 23. Dönem Milletvekili Prof. Dr. Celal Erbay yaptığı konuşmada ana dil konusuna vurgu yaptı. Vali Adnan Yılmaz ise yaptığı kısa konuşmada geceye katılmaktan dolayı duyduğu mutluluğu belirterek,

programa uzaktan yakından katılan konuklara teşekkür etti. Bu muhteşem gösteri sonrasında söz alan Düzce Kırim Derneği eski Başkanı Osman Kesen, Düzce'de yaşayan Kırim Türkleri ve diğer derneklerin bir araya geldiğini belirterek Kırim'dan gelen devlet sanatçılarının düzenlediği programın zevkle izlendiğini söyledi. Böyle bir programın birlik beraberliğin sağlanması açısından önemli olduğunu ayrıca örf, adet ve geleneklerin çocuklara aktarılmasında faydalı olacağını düşündüklerini belirtti. Son olarak Kırim Devlet sanatçısı ve Ansamblin yöneticisi Server Kakura, Nevruz Bayramı'nın hayırlı olmasını diledi.

QIRIMTATARCA ÖGRENEMİZ

4. ders

Hazırlayan: Susanna MUSTAFAYEVA

Bazardan bugün ne alayıq?

Dialog 1

Feride: Künüñiz aydın olsun!

Manav: Sizge de aydın olsun! Neler alacaqsıñız?

Feride: Maña bir kilo alma, yarım kilo kiraz, eki kilo armut beriñiz lütfen.

Manav: Mına azır, alıñız. Başqa bir şey isteysinizmi? Belki, közüñizge güzel körüngen bir şey bardır?

Feride: Ya, anavı qırmızı torğay yüzümi tazemi? Lezetli ekenmi?

Manav: Eye, pek taze, yaqında ketirdiler. Lezeti de zararsız.

Feride: Oyle olsa, torğay yüzüminden de bir kilo tartıñız.

Manav: Mına, tamam bir kilo. Alıñız lütfen.

Feride: Sağ oluñız!

Manav: Allah razı olsun! Daha da keliñiz!

Qırmızı torğay yüzümi

Alma

Qara torğay yüzümü

Dialog 2

Müşteri: Selâm aleykum. İş qolay kelsin.

Satıcı: Aleykum selâm. Allah razı olsun. Buyurıñız, sebze ve meyva satın alıñız.

Müşteri: Rica etem, maña bir kilo pomidor, eki kilo çükündür, dört kilo qartop ve bir bas qapısta lütfen. Meyvalarıñız tazemi?

Satıcı: Ebet, taze. Neler almaq isteysiñiz?

Müşteri: Maña üç kilo seftali, bir kilo vişne ve yarım kilo yüzüm çekiñiz.

Satıcı: Daa bir sey kerekmi?

Müşteri: Yoq, sağ oluñız. Borcum ne qadar?

Satıcı: Bular hepisi qırq altı kümüş çıqtı.

Müşteri: Sag oluñız. Sağlıqnen qalıñız.

Satıcı: Sağlıqnen barıñız. Daha da keliñiz.

Qartop (patates)

Qapısta (lahana)

Çükündür (pancar)

Pomidor (domates)

Dialog 3

Alicı: Selâm aleyküm.

Satıcı: Aleyküm selâm. Siz neler almaq isteysiniz?
Sizge yardımcı olayım.

Alicı: Maña pirniç ve şeker kerek. Olarnıñ fiyatı
qaç?

Satıcı: Pirniçniñ fiyatı 10 grivna, şekerniñ bir kilosu
ise 15 grivna. Sizge qaç kilo çekeyim?

Alicı: Maña eki kilo pirniç, bir kilo şeker çekiñiz.

Satıcı: Daa ne isteysiz?

Alicı: Rica etem, daha qave, penir, sarı may ve ötmek
berniñiz.

Satıcı: Bularnıñ episi seksen beş grivna elli bes
kapik ola. Ufaq parañız barmı? Mende qaytım yoq.

Alicı: Ebet bar. Sag oluñız. Sağlıqnen qalıñız.

Satıcı: Sağlıqnen barıñız. Daha keliñiz.

Tekaran¹ grammatikanı ogreneyik!

KELİŞLER

İsimni cumlede başqa sözge olğan munasebetini ifadelegen grammatik şekilge **keliş** deyley.

1. Bu **ev** benim.
2. **Evimden** şherimizniñ her bir köşesi körüne.
3. Boyle oñaytlı¹ ve dülber yerde yerleşkeni için **evni** pek begenem.
4. Hem de bu evniñ en qıymetli tarafı, bu **evde** qartbabamnen bitam yaşağan ediler.
5. **Evge** kirgeniñnen milliy donatmalar közge çalına.
6. Çünkü **evniñ** qıntavlılığı² ve sıcaqlığı insanğa pek tesir ete.

Meşğuliyet (alıştırma)

Boşluqlarğa yetişmegen yalğamaları (ekleri) yazıñız:

1. Zeynep üylelik yemegini ev... aşay, mektep... aşamay.
2. Ayattaki³ masa... ayağı sınğan.
3. Dolap... neler bar eken?
4. Anañ pencere... bizge baqa.
5. Talebeler oca... bekley.
6. Arsen yarın Riza... baracaq.
7. Qardaşım Yalta... yaşay edi, şimdi Kezlev... koçtı⁴.
8. Babam ev... aqşam keç maalde qayta.
9. Sıcaq... başım ağıra.
10. Yolcular uçaq... minecekler.
11. Saniye... haber bekleyimiz.
12. Terek⁵... pitaqları⁶ yerge tiyip başladı.
13. Men küz⁷... pek sevem ve bekleyim.

1 Onaytlı – kolaylı
2 Qıntavlı – rahat, konforlu
3 Ayat- koridor
4 Koçmek - taşınmaq
5 Terek - ağaç
6 Pitaq - dal
7 Küz - sonbahar

İsim kelişleri (T.T. Hal ekleri)

Kelişlerniñ adları	Kelişlerniñ yalğamaları	Sualler	Misaller
Baş kelişi (yalın halı)	-	Kim? Ne?	İnsan, sepet, defter, qış
Saiplik kel. (aidiyet halı)	-niñ, -niñ	Kimniñ? Neniñ?	İnsan niñ , sepet niñ , defter niñ , qış niñ
Doğrultuv k. (-e halı)	-ğa, -qa, -ge, -ke	Kimge? Nege? Qayerge? Qayda? Ne vaqıtqa?	İnsan ğa , sepet ke , defter ge , qış qa , mekte pe
Tüşüm kel. (-i halı)	-ni, -ni	Kimni? Neni? Qayerni?	İnsan ni , sepet ni , defter ni , qış ni , mekte ni
Yer kelişi (-de halı)	-da, -de, -ta, -te	Kimde? Nede? Qayerde? Ne vaqıt?	İnsan da , defter de , sepet te , qış ta , mekte te
Çıqış kelişi (-den halı)	-dan, -den, -tan, -ten	Kimden? Neden? Qayerden? Ne vaqıttan?	İnsan dan , defter den , sepet ten , qış tan , mekte pen

Qırımtatar Edebiyatında Suniy Açlıqniñ Felâketi

Qırım tarihiniñ en felaketli vaqialardan birisi Bolşeviklerin Kırımğa kelışinden hemen sonra Qırımda büyük bir suniy açlıqniñ uygulanışdır. Bir yıl içinde Qırım'da en az 100.000 kişi açlıktan öldü, bunarnıñ yaqlaşq % 60'ı Qırım Tatarı idi. Aslında açlık tek Qırım'da baş köstermedi, Sovyet Devleti'nin birçok yerlerinde vaziyet Qırımdaki gibi vahimdi. Faqat Sovyet Hükümeti Qırımdaki yiyecek maddelerini müsadere etip, qıtlıqniñ oralardaki tesirini hafifletmek için "daha önemli" merkezi yerlerge nakletkeninden Qırım özellikle felaketke oğradı. Sovyetlerin ğayesi, açlıqniñ meydana ketirip Qırım Tatarlarınıñ boyun eğmesini sağlamaq edi. Bunun ispatı da Sovyetlerin Aqyardaki Türkiyeden kelgen boğdayğa el qoyıp Qırım tışındaki merkezi bolgelerge yollamalarıdır. Aqmescit Hükümeti İtalyan Qızıl Haçnıñ Kırımğa yardım etmesini de kabul etmegen edi.¹

Meşhur yazarımız Şevki Bektore bu yıllarda bizzat Qırımda bulunıp öz hatırlavlarında açlıq aqqında şöyle yazmaqta: *"Akmescit'e gittim. Bu sırada Kırım'da açlık bütün dehşetiyle hüküm sürüyordu. Köylerden gelen haberler çok feciydi. Akmescit'in sokakları, açlıktan vücudu şişmiş, sarı benizli insanlarla doluydu... Hâlbuki halkın çektiği açlık, Komünist Partisi ile Hükümetin, rejimi halka kabul ettirmek için yarattığı suniy bir buhrandan ibaretti."*²

Qırımtatarlarğa qarşı tatbik etilgen bu açlıq aqqında Qırım arşivinde o dönemge ait raporlarda şöyle yazılmaqta: "Qarasuvbazar qasabasında 20.000 ziyade insan açlık çekmektedir. Yalta ve Canköyde bütün köylüler, ususan tatar milleti aç vaziyettedir."(rapor №32, 3 şubat,1922); "Açlıq her keçken kün artmaqdadır. Bağçasarayda her kün 25-30 insan açlıqtan ölmekte. Yol kenarında şişken cesetler yatmaqdadır. Sudaqta ise durum

daha vahim. İnsanlar artık mışiq ve köpeklerni aşamağa başladılar (rapor №40, 15 şubat, 1922); "Qırımda açlıq kabus şeklini almağa başladı. Bir çoq yerde qanibalizm kaydedilmiştir. Bağçasarayda bir çingene qorantası dört balasını soyup aş yapqanlar. Çingeneler tevqif etildi. (rapor №56, 3 mart, 1922); "... Qarasuvbazar sakinleri ot ve salyangoz aşamağa başladılar...(rapor №58, 5 mart, 1922);

Qarasubazarda ceset aşama durumlar kayıt etildi... Hastanede açlıktan ölgen 25 ceset bulunmaqta ve hiç kimse tarafından cıyılmamaqta." (rapor №59, 6 mart,1922);³

Arşivlerde bulunğan vesiqalarğa kore açlıqniñ en felaketli ayları 1922 seneniñ şubat-nisan aylarına kelgen. 75 bin insan öldü, bunların arasında 50 bini Qırımtatarı olğanını belirtilmekte.⁴

Elbette ki Qırım tarihiniñ bu faciası Qırımtatar Edebiyatında öz issesini qaldırdı. Bir çok yazarımız bu açlıq künlerini öz eserlerinde anlatmağa tırışqanlar. Misal olaraq Ablakim İlmiiy öz "Sündüsniñ Hatire Defterlerinden" eserinde bir qırımtatar qızıcıqniñ o yıllardaki zorluqlarnen tolu hayatını anlattı. Asan Sabri Ayvazov da "Annegim, Nerdessin?!" ikayesinde kene de açlıq yıllarında bir öksüz qalğan qız balanıñ çekken qıyınlıqlarını qaleme aldı. Umer İpçinin "Açlıq Hatirelerden" ve "Qaqlıq Bazarı" eserleri açlıqniñ bütün dehşetini anlatmaqdadırlar.

Biz bu sayıda Abibulla Odabaşnıñ açlıq devam etken vaqtında (1923s) yazğan "Unutmaycaq" ikâyenin bir parçasını bastırıp, sizlerni Qırımda açlıq yıllarında ve sonrasında Esmâ adlı qızıcıqniñ vaziyeti ve iç dünyasinen tanıştırmak ister edik.

İkayeni oqip her bölükniñ sonunda berilgen suallerge cevap beriñiz.

1 Alan Fisher. Kırım Tatarları, çeviren Eşref B. Özbilen, Selenge Yayınları, İstanbul, 2009, s. 195-196

2 Saadet Bektore, Kızıl Volga Akarken, Nur Yayınları, s. 159-160

3 Zarubin V.G. Golod v Krimu v 1922-1923 g.g. İstoriçeskoye Naslediye Krima. Simferopol, 2003. № 2. – s.68-74

4 a.g.m. s.74

UNUTMAYCAQ

Esmâ on eki yaşında. İnce, narın tenli. Beñzi qaçıq. Kózlerinde daimiy bir solğunluq var, onda üst-baş yırtıq, ayaqlarınıñ papuç körmegeni çoqtan. Keçen qış onıñ ana babası açlıqtan ölgen edi. O, anasını ne qadar sever edi. O, koy mektebiniñ soñ sınıfında oquy edi. Ocaları onı maqtay, babası ise qızınıñ güzel oquğanına sevine edi. Eger onıñ babası sağ olğan olsa, onı daa ziyade oqutacaq edi. O, ölmezden bir qaç künler evel, koy ocasını körgende yalvardı:

- Qardaşm, İsmail efendi, mına biz vaqıtında añlap olamadıq. Episi cailligimizniñ belası... Yazda siz aşalacaq ne de olsa, toplañız, qışta açlıq olacaq degende, biz külgen edik. Mına şimdi başımızğa keldi. Endi bizden hayır yoq, işte şişip yatam. .. Lakin, canım qardaşım, eger sen sağ qalsañ, benim balalarım da sağ qalsalar, sen yardım et onlarğa, oqusınlar, cail qalmasınlar.

İsmail efendiniñ közleri yaşlanğan, İbraim aqayğa söz bergen edi.

Esmâ şimdi dayısının yanında otura, onıñ alı pek yaman. Evde er şeyni yapa, ev túbü silay, odun, suv ketire, çölge tuvar ayday. Kimerde tarlağa da varıp kele. Butün bunlarğa qarşılıq ise, yengesinden er kün bir qaç kereler qarğış ve kötek aşay. Dayısı onı seve, acıy oña küler yüz kostere edi. O, Esmaniñ evdeki alını, çekkenlerini pek yahşı añlay.

Oca yazda: «Oqumaq için Esmani yollayıq şeerge!» - degende, Esmaniñ dayısı buña quvanıp razı olğan ve Esmağa da «Aydi, qızım, seni oqumağa yöllarım, anda raat olursıñ, em de adam olursın!» - dep qulağına fisıladağan edi.

Koyden şeerdeki tatar mektebine oqumaq için dört qız ketecek edi. Bunlardan birisi de Esmâ. Esmâ ve arqadaşları artıq bir aydan berli haber bekleyler.

Serince bir yel ese. Kuneş yıldıray, ama sıcağı çoq duyulmay. Yaz dünyanen salıqlaştı. Küzbabay tayağını sallap kele yata. Yeşillikleriniñ çırayı deñiştı. Qarşındaki büyük dağlarını yapraqları sırlanğan, allanğan, pullanğan edi. Esmâ arqadaşlarinen şeerge kete. Emine, onları özgarıp ketken İsmail Efendiden soray:

- Şimdi epimizni alırlarmı eken?
- Qana, alırlar dep umüt etemiz, inşalla, alırlar. Amma biraz imtihan olursız, dohtur da baqar. Bizim köyden üç qız almağa qarar vergen ediler.

Bu haber Esmani ürkütüti. Onıñ keyfi artıq bozulğan edi. Qorqıp soradı.:

- Ya soñ, İsmail ağam, eger imtihan verip olamasaq, dohtur da saqat dese, soñ ne olur.
- Soñ ne olacaq, qaytir ketermiz koyge.

Esmaniñ çırayı attı. Nefesi sıqlaşmağa, yüregi fıtrdamağa başladı. Onıñ temiz keyfi ketken, bir qaç saatlardan berli körüngen şeñligi coyulğan edi. Solğun yanaqları şu saat çökken, qaşları sıq-sıq qıbirdamağa başlanğan edi. Büyük furtunalı bir avadan soñ onıñ mesüm kokünde korülgen açıq kuneşli bir baar yañından qara, qorquñ bulutlarnen qapandı. O, artıq bütün yol boyü özünüñ nasıl imtihan olacağını, özünden neler soracağını, ne kibi cevaplar vermek gerek olğanını tüşüne edi. Kózünüñ ogüne dohtur kele, ya ki kirecegi mektepniñ ocaları kele ve onlardan mesumane baqışlarinen yardım istey edi. «Uf, ya Rabbim, sen yardım

et. Meni qabul etsinler. Men seniñ emiriñden çıqmam, yasin oqurım, kimsege yalan aytmam. Anam – urma ayvanlarını, günadır, - dey edi, ya Rabbim, urmam, kimseni incitmem, iç kimseniñ artından aytmam, ya Rabbim, sen meni mektepke qabul ettir...».

Sualler:

1. Esmâ ve onıñ ana-babası aqqında ne bildiñiz? Ne için o dayısının evinde yaşay.
2. Ölmezden evel Esmaniñ babası İsmail efendige ne dep yalvarğan edi.
3. Dayısının evinde Esmaniñ vaziyeti nasıl edi?

II

Atlarınıñ çañları, bu yaş sesler gü, qaba dağlarını çılata edi. Emine ve daa o bir arqadaşları şeñ, quvançlı yırlay ediler. Bu türküden Esmaniñ közü ogüne ölgen baba-anası ve onlarnen yaşağan şeñ, bahtlı künleri keldi... İşte, Esmâ anasinen tütün qırmağa kete. Erte sabadan ortalıq ne qadar güzel poquy. Bir taraftan quşlar ötüşe, diger taraftan ise, dere ve ozenlerden aqqan çeşit suvlar, çeşit türlü türküler ayta edi. Esmâ anasına çeçekler cıyp bere. Onların arasından kelgen pamuq tükü qozuçıqları da sıçraqlap oynay. Tarlada tütün qırmaq ne qadar zevqlidir!.. İşte, onlar artıq qırıp bitirdiler. Babası tütün tarpisini yüklendi. Esmâ ve anası bir sepet zarzavat cıydılar, evge qaytalar... ama şimdi kuneş qızdırı. Esmâ boldurdi, anası onı quçağına ala, öpe...

Esmâ bu hatirelerinen pek tatlı daqıqalar yaşay, sevine. Onıñ sönük közlerinden quvanç, baht yıldırımları uçuşa edi. Esmâ da anasını quçaqlayacaq ola. Birden-birge anasının ölüsi onıñ esine tüşe... Ava suvuq, evde ateş yaqacaq taqatta adam yoq. Babası bir qaç künlerden berli evge kelmey. Esmâ bir kün yölda, eki adamniñ laqırdı etkenini eşitken edi:

- Ey, qardaş, qayda varacaqsın? Mına, İbraim ağa da ketti. Bir yerde buzlap qalmağan olsa yahşı. Barem, ölsem de balalarımın yanında, epimiz birlikte öleyik.

Beti-közü şişken adam ise:

- Ne yapacaqsıñ, ölecek zamanımız yaqlaşqandır. Baş yazısın - köz körecek.

Bir yaqta Esmaniñ anası temiz taqattan tüşken, bet-köz şişik, iñirdana, çekişe. Diger taraftan ise, Esmâ babasını tüşüne.

Esmâ titrey, qaltıray. Aqlıq felaketi onıñ közüniñ ogünde bütün deşeti, qorquñluğinen kelip keçe, onıñ yaş göñlüdeki silinmez yaralarını qozğalta, soñ Esmaniñ közüne dayısının evindeki yaşavı kele. Öksüzlik künleriniñ çekışmeleri sıralana.

Araba Ağız-Qırdan tüşken, ozen yanında atlarını suvarmaq için toqtağan edi. Esmaniñ arqadaşları ağır bir maqamnen yañı bir türkü tutturdılar.

Aygidi, benim öz koyüm, suv başı Nayman,

Seniñ közüñ torlansa, men cılayman.

Koy... Tuvğan koy... Bu güzel yer Esmaniñ aqlında şimdi qaranlıq, qorquñ noqtalardan başqa bir şey taşlamay. O güzel yeşil dağlar, bol kölgeli bağçalar, bağlar, yıldırap çeşit

türküler aytıp aqqan suvlar, pek tatlı, sevinçli türküli vaqıtlar keçirilgen tütün tarlaları – bütün bunlar çeçekler, güller silingen.... Esmaniñ gönlünde tek qap-qara tamğalı bir ev, bir işkence yeri qalğan edi.

Şeerge ketmek üzere arabağa mingende, başqa qızların ana-babası toplaşqan, qızlarını öpip, ohşap özğarğan ediler. Zavallı Esmani özğaracaq iç bir kimse yoq edi. Bundan başqa o, şu küni yengesinden yahşı bir qarğış aşağan edi. Dayısı aqşamdan onıñle saqlıqlaşıp oña bir qaç tatlı sözler aytağan ve sabadan, erte turıp, işine ketken edi. Esmaga ocalardan başqa: «Saqlıqnen var, Alla qolay ketirsın, sen qorqma, biz saña yardım etermız», - degen bir kişi tapılmadı. Esmaga buzlağan tarzda başqalarını saqlıqlaşqanına baqa, iç bir közden, iç bir türlü sevgili baqış körıp olamayacağını bilgeni için közyaşlarını yüreğine aqıtı edi. Onıñ yüreği, düşman ayaqları astında ezilgen, taptalğan bir memleket, başsız, qorçalavsız, öksüz qalğan bir millet kibi örselengen edi. Qarşıdaki qırdan keçkende, Esmaga tuvğan köyüne bir köz kezdirdi. Babasınıñ aqlıqtan satqan eviniñ bozuq, yıqıq duvarları közüne ilişti. Daa uzaqta bir bayırnıñ artından köy mezarlığınıñ qara taşları körüne edi, ağlaycaq oldı. Lakin onıñ közyaşları quruğan edi. Arqadaşları uzaqdan anaları, tuvğanlarından saqlıqlaşa ediler.

Sualler:

1. Aqlıqtan evel ana-babasınen keçirgen ömürini Esmaga nasıl hatırlay? Hikaye etiñiz.
2. Bu tatlı hayalları nasıl dehşetli hatırlavlar bole?

Müdür efendi yañı içeri kirgen qızlarğa çevirilip:

- Qana, bu hanımlar sizin köyden kelgenler? Hoş keldiñiz, balalar, keliñ baqayım mında, - dedi.

Esmaga egilip onıñ qolunu öpecek oldı.

- Kerekmey, qardaşım, seniñ adıñ ne?
- Esmaga...
- Sen iptidaiy mektebini bitirdiñmi?
- Ebet.
- Yahşı ama, sen biraz narın körünesiñde, nasıl oqursıñ sen, qardaşım?

Esmaniñ yüreği buzladı. O, bundan soñ olğan mudirniñ suallerine cevap bermaladı. Lakin İsmail efendi oña yardımğa yetişken edi. O, müdirge yavaştan bir şeyler ayttı.

Esmaniñ şeadetnamelerini baqqanda, müdir Esmaniñkini yahşı közden keçirdi. O, başını salladı:

- Aferin, qızım, baq, sen çalışqan bir qız ekensiñ.

Esmaga geniş bir nefes aldı. O, artıq yüreklengen edi. Şimdiden soñ sorılğan suallerge pek yahşı cevaplar berdi. Otegi qızların tutulğan yerlerini de ondan soray ediler. O, esap meselelerini yahşı çekti.

Esmada, idare haneniñ qapısından çıqqanda, birinci qalanı alğan bir komandan vaziyeti bar edi. İsmail efendi onlardan biraz soñ çıqıp:

- Aferin, qızlar, bizni utandırmadıñız, - dedi. Soñ Esmaga yaqlaşıp:
- Seni ocalar çoq begendiler, - degende, Esmaniñ yüregi bir qat daa östi.
- Qızlar, İsmail efendiniñ başına toplaşıp, ne zaman qaytacağını, şimdi mında qalsalar, soñ koyge varıp ana-babalarından ne zaman körüşip olacağını soray ediler. Amma Esmaniñ tüşüngenini bu degil edi. Onıñ közüniñ ogünde ikinci tik bir bayır peyda olğan edi. O, yanındaki mektep qızlarınıñ birisinden soradı:
- Dohtur çalttan kelirmi eken?
- O, bir saatten kelir.
- Bir saatten... Uf, bu ne qadar uzun bir zaman... Bir saatte altmış daqıqa var. .. Altmış daqıqa, şaqda degil... Amma, inşaalla, dohtur, da yahşı bir adamdır. Em benim bir yerim ağırımay ki! Elimde biraz yara var, amma... o tez yahşı olur. O iç ağırımay da... Belim, belim tek eki-üç ay evelsi ağırıyan edi biraz... Men mında kotek aşamaycağım... o mında ağırımay inşaalla. Aceba, dünyada bir saatten daa uzun bir şey varmı eken?
- Aydıñız, dohtur keldi!

Esmaniñ ayaqdaşları arqadaşlarını mektepniñ hastahanesine özğardılar. Zavallı Esmaga... O daa şimdigece bu qadar küç, müşkül bir vaziyette qalmaqan edi. Ana-babası ölip, o, yol ortasında qalğan zamanlarında bile bu qadar ağırılıq duymağan edi. Uf, bu küç alını içinden nasıl çıqmaq kerek?

Esmaga dün bütün yol boyu ve gece yataqhanede onı tüşüngen ve bir çoq çareleriniñ arasında özünü, biraz semizce, saqlamca köstermek yolarını qırdıran edi. Buniñ için o, bugün özünde olğan bütün urba ve çamaşırlarını üstüne kiygen edi.

O, qorqulu, sert adımlarınen hastahanege kirdi.

- Ya seniñ adıñ ne?
- Esmaga?

- Bir yerini ağırıyamı?

Esmaga tolqunlu ve bir nefesnen:

- Yoq, dohtur efendi, iç bir yerim ağırımay.
- Öksür, baqayım!
- Ya men suvuqlanadım da, nasıl öksüreyim?..
- Ya bu ne qadar urba, yöqsa uşıysıñmi?
- Yoq, yoq... men... bilesizmi, men iç hasta olmadım. O keçti, dohtur efendi.
- Yüreğini çapqanda uramı, ağırıyamı?
- Yöq, dohtur efendi, benim yüregim çoq saqlamdır. İç urmaz, em iç ağırımay.
- Ya, qızım, sen niçün bu qadar arıqsıñ? Maddeñ barmı? Köster baqayım tiliñni!

Bu sualler Esmani temiz öldüre yazdı. Dohturnıñ parmaqnen onıñ köksüne, sırtına uruşları, trubacıqlarınen diñleyişleri oña Yaşar duduniñ şamarlarından daa çoq qorqu bere edi. O, artıq soñ kuçünü topla, dohturnıñ soñ sualine cevap berdi:

- Yoq, dohtur ağa, benim iç bir yerim ağırımay. Arıq olğanım, çünkü biz çoq aqlıq çektik, men öksüz qaldım.

Menim anam-babam yöqtir, dohtur efendi. Men çoq yahşı oqurım, dohtur efendi.

Esmanıñ közlerinden tığırıp tüşken bir qaç sıcaq közyaş tamlaları dohturnıñ eline tiyip, yerge siñdiler...

Sualler.

1. Koyden kelgen qızları mektep mudiri nasıl qarşıladı? Esmāğa o ne dedi? İsmail efendi oña nasıl yardım etti?
2. Ekimni beklegen vaqıtta Esmā ne haqqında tüşüne?

IV

Esmā mektepke alınğan edi...

İsmail efendi arabānē mektepke keldi, Esmāların sağlıqlaşıp, koyge qaytacaq edi. Olarıñ episi arabānıñ etrafında toplandılar. Er biri İsmail efendige bir çoq şeyler ismarlay ediler. Onlar, ilk defa olaraq, ana-babalarından ayırıla, ğurbet, ayırılıq duyğularını tarta, ilk defa olaraq ana-banasız, onlarıñ yardımını olmaqsızın yaşamaq devirine başlay ediler. Bu onlar için, bir taraftan, yañı, meraqlı bir devir olsa da, diger taraftan, pek ziyade qorquñç ve ağır körüne edi. Bu ağır yaşavda onlar için kerek bir çoq şeyler var edi. Evden çıqqanda, bunları tüşünmek onlarıñ aqlına bile kelmegen edi. Şimdi İsmail efendi de qayıp kete, onlar ter-temiz yalıñız öz başına qalacaqlar. Onıñ için er biri bir künlük tecribeleri, körüvleri neticesinde özleriniñ kereklerini tüşünüp ayta, ismarlay edi.

- Canım, İsmail efendi, anama ayt da maña qalın bir şal yöllasin. Mında suvuq olur deyler... Anama, babama episine selam etiñiz.
- Smail efendi, babam maña bir çanaqnen bir qaşıq alıp yöllasin da, bir de qalın yörgān yöllasinlar.
- Canım, siz de olmaycaq şeyler aytasız. İsmail efendi, sen anama ayt da bir qarın qavurma qavurıp yöllasin. Ceviz, fındıq da unutmasıñ.

İsmail efendi başını sallay, küle:

- Yahşı, yahşı, unutmam, episini aytarım. Yemiş, bekmez de yöllatırım, tek siz bizni utandırmañız, dersleriñizge yahşı çalış, yahşı yürüv, guzel terbiyeli oluñız. Mında bizim fuqare, cail, öksüz halqımızni adam etecek sizsizniñ, iç bir zaman halqni, üstüñizge tüşken büyük borclarıñızni unutmañız...

İsmail efendi arabāni aydağan Osmanğa köçmesini aytti.

O, telbevlerini tüzeltip atları köçürecek edi. Balalardan er biri boyunlarını büküp yavluqlarını azırlamağa başladılar. Esmā şimdige qadar iç indemegen edi. Onıñ şey ismarlayacaq bir kimsesi yöq edi. Koyden ayırılmaq, yalıñız qalmaq oña ağır kelmey. O, ğurbetlikniñ, asretlikniñ eñ ağırlarını körüp keçirgen, öksüzlük ve yöqsuzluqniñ eñ qattı, eñ can alıcı körüñşlerini yaşağan edi. Lakin onıñ yüregini şimdi yañı bir talay duyğular, arzular kemire ve o, koy için, onıñ baht ve felaketlerini yaşatqan tuvğan koyü, koylülere için aytacaq laqırdıları olğanını duya. Başqa qızlar İsmail efendinen bir çoq şeyler ismarlağanda, Esmā bu yañı doğğan öz duyğuları, öz tüşüncelerinen oğraşa, lakin onları ifade etecek söz tapalmay.

İsmail efendi de arabāğa mindi.

- Aydıñ, ballar, çoq sağlıqnen qalıñız. Siz meraq etmeñiz, men şeerge kelgen sayın sizni kelip yöqlarım.

Osman da sağlıqlaştı, qamçısını eline aldı.

- Ayda, no-o-o, ayda, malilerim!..

Atlar yavaş adımların köçtiler. Qızlardan er biri arabānıñ yanaşalarından kete edi. Yalıñız Esmā bir çetke çekilgen, qatıp qalğan. İsmail efendi onlarıñ bir daa sağlıqlaştı.

- Aydı, balalar, sağlıqnen qalıñız. Esmā, ya sen neçün oyle bir çetke çekilip qaldıñ?

Esmā İsmail efendiniñ aytqanını añlamadı, arabā azbar qapudan çıqa yata edi. Esmā birden-birge uyanğan kibi başını koterdi, soñ arabānıñ artından çapıp qıçırdı:

- İsmail efendi, toqta, canım, azıçq toqtasa.
- Arabāni toqtattılar. Esmā sıq-sıq nefes alıp arabānıñ yanına yaqlaştı. Onıñ çırayı qızarğan, yutquna. Bir şeyler aytacaq ola, lakin bir türlü söz tapalmay edi.
- Ne aytacaqsıñ, Esmā! Ayt, men alırım, yoqsa bir şey kerekmeymi saña?

Bu sual Esmānıñ alını qolaylaştırdı.

- Yöq, İsmail ağam, maña bir şey kerekmey, benim aytacaq şeyim budur. Sen, canım, benim dayıma, Yaşar dudu yengeme ayt... (Esmā bir qaç kereler yütqundi. Butün balalar Esmāğa baqa ediler. Esmā devam etti). Onlar maña aqlarını elal etsinler, onlar meni aqlıqtan, ölümdeñ qutardılar. Menim de onlarğa aqqım elal olsun...

Esmā biraz daa qızardı.

- Soñ, İsmail ağam, canım, anda bizim qomşumuzda Useinçik vardır. O da öksüzdür. Men onı unutmam. Sen, canım, ayt oña, men mında ocalarğa yalvarırım, onı da alırlar mektepke.

İsmail efendi Esmānıñ elini tuttu, közlerinden öpti.

- Yahşı, kadam, aytırım, pek yahşı. İnşalla, onı da ketiririz.

Amma Esmānıñ sözleri bitmegen edi.

- Baqçı, İsmail ağam, anda, koyde, daa öksüzler var. Men oları da unutmam. Sen: «Bizim butün halqımız öksüzdür», - dediñ. Men butün öksüzlerini, cail, qaranlıqta yaşağan halqımızni da unutmam.

Esmā daa bir şeyler aytacaq edi, amma bilmey, tapmay, ne aytacağı aqlına kelmey edi. Arqadaşları ve arabāni körüp toplaşqan daa bir çoq mektep qızları onıñ betine baqa ediler. Onlardan bir boyu küle, bir boyu ise onıñ aytqanlarını tasdıq ete ediler. Arabā köçti.

Sualler.

1. İsmail efendinen sağlıqlaşmağa toplanğan qızları nasıl duyğular sarıp ala?
2. İsmail efendi qızların sağlıqlaşqanda olarğa nasıl nasiatlar bere?
3. Esmā İsmail ağadan soñ olaraq ne istey ve kelecekte nelerni hayal ete?

Dağarcığımızdan

MEHMET NİYAZI

Romanya Dobruca Aşçılar Köyü'nde doğan gurbet şairimiz, İstanbul'da öğretmenlik eğitimi aldı. Eğitimini tamamladıktan sonra Kırım'a döndü. Kırım'da öğretmenlik yaptı. Ancak Rus Çarlığı'nın baskıları artmaya başlayınca Romanya'ya dönmek zorunda kaldı. Öğrenci yetiştirmeye burada da devam eden Niyazi, İstanbul'u ziyaretleri sırasında Noman Çelebi Cihan ile tanışma fırsatını elde etti. "Teşvik", "Işık" gibi gazetelerini çıkardı. 1917 Şubat Devrimi'nden sonra Kırım'a geldi ve Bahçesaray'daki Zincirli Medrese'nin müdürlüğünü yaptı. 1920'de Kırım'da şuralar hâkimiyeti güçlendikten sonra Dobruca'ya dönüş yapmak zorunda kaldı.

Mehmet Niyazi'nin şiirleri 1904 senesinden itibaren Dobruca'da ve Kırım'da yayılmaya başladı. 1911'de İstanbul'da "İthafat" ve 1919 yılında da "Kök Kitap" şiir kitaplarını bastırdı. Emel dergisinin çabalarıyla şairin "Sağış" isimli şiir kitabı da neşredildi.

Kırım'da ve özellikle de Romanya'daki Kırım Tatarlarının sesi olan Niyazi, 29 Kasım 1931'de Dobruca Mecidiye'de hayata gözlerini yumdu.

TATAR BARMİ DEP SORAĞANLARĞA

*Tatar barmı dep kim soray? Men barman.
Atın sanın bek tanığan caş tatarman.
Türkten özge tuvğanım yoq dünyada.
Türkniñ özi, öz qardaşı Çoñarman.
Millet adım türk bolsa da, tarihte
Şanlı adım tatar, şay dep yazarman.
Öz teregin begenmegen soysızlarğa
Gür davuşman: "Kerekmiysiz!" dep aytarman.
Kelgen keçken hanlıqlarını, barlıqlarını
Yoqtır, degen qansızlarğa cav bolarman.
Sav bol, aruv millet! Bugün yuqlasañ da,
Köz yaşımman betiñ sıypap men yantarman.
Talış bolsaq da, halq qatında şüretiñ bar,
Kün köfersiñ sen de halqday itibarman.
Men körmesem savlığımda bonday künler,
Mezarımda: "Tatar qayday?" dep sorarman.
"Tatar qayday?" dep sorarman mezarımdan.
Alalmasam yahşı cevap, ah!... Cılarman.*

MEÑLİ GERAY MEDRESESİNE MARŞ

*Curtımızda ta eskiden ilim yeri tanılğan,
Meñli Geray medresesi yükselgen bir ocaqtır.
Bilgi nuri Yeşil Curtqa bu ocaqtan saçılğan
Endiden soñ bu nur sönmez: o er vaqıt parlaqtır.
Ey nur açıl, bir quyayşday biz yaşlarnı aydınlat!
Tatarlıqni qurtaracaq bilgilermen ep yaşat!
Caillik qalın perdesin bir quvetli el yaqında,
Parça-parça yırtqandan soñ qaranlıqlar açılır.
Bayquş susar bu muqaddes Qırımniñ er yağında,
O el bizimiz, bilgimizden oñğanlıqlar saçılır.
Ey nur açıl, bir quyayşday biz yaşlarnı aydınlat!
Tatarlıqni yükseltecek bilgilermen ep yaşat!
Tarih bizge atalardan ölmez şanlar taşığan.
Üstimizde Meñli Geray hannıñ üyken namı bar!
O şanlarnı yaşatacaq ordu bizimiz, er zaman.
Silâmız maariftir. Bizden zalim, cav qaçar.
Ey nur açıl, bir quyayşday biz yaşlarnı aydınlat!
Tuznaq qalğan tatarlıqni bilgilermen ep yaşat!
Arqadaşlar! Ğayret-ğayret, tez açılısın bahtımız!
Yaşav aqqı coyılmasın, öksüz, yoqsıl milletniñ!
Bağlılığımız tavsigenden soñ yıqılğan tahtımız.
Ya Rab, tezden sen yarlığa, bizden kesme rahmetin.
Ey nur açıl! Ey muqaddes quyayş bizni aydınlat!
Sisli curtnışeñledir de tatarlıqni ep yaşat!*

Genel Merkez Yönetim kurulu üyemiz **Metin AYDOĞAN**'ın oğlu

Hakan AYDOĞAN, Edibe AYDOĞAN ile **23 Mart 2013** günü evlenmiştir.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu eski üyesi **Mehtap PAÇALA, Osman TATAROĞLU** ile **4 Mayıs 2013** günü evlenmiştir.

Genel Merkez Denetim Kurulu Üyemiz **Serkan KARATAY**'ın kızı **Gül KARATAY, Ersin DURSUN** ile **26 Mayıs 2013** günü evlenmiştir.

Dr. Hakan KIRIMLI ve belli TV prodüktörü **Elmaz MAMBET** 2 Haziran 2013 günü evlenmiştir.

Evlenen Çiftlere Mutluluklar Diliyoruz...

TÜRKİYE VE AVRUPA'DAKİ KIRIM TATAR TEŞKİLATLARI KTMM'NE DESTEK İÇİN KIRIM'DA TOPLANDI

Kırım'da son yıllarda Kırım Tatarları'na karşı artan siyasi baskılar nedeniyle Ukrayna, Türkiye, Almanya, Rusya ve Polonya'dan 38 Kırım cemiyetinin başkanı Kırım Tatar Milli Meclisi üyeleriyle 4 Mayıs 2013 tarihinde Kırım'ın başşehri Akmescit'te bir istişare toplantısı yaptı ve "Kırım Tatar Milli Meclisi'nin arkasındayız" mesajı verdiler.

Toplantıda Genel Merkezimiz 21 Şube Başkanlığımız ve 2 Temsilciliğimiz ile yer aldı.

Toplantı öncesinde Kırım dernek ve vakıflarının yetkilileri Kırım Tatarları'nın lideri Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu ile birlikte Türk Dünyası'nın büyük düşünürü ve eylem adamı İsmail Bey Gaspralı'nın heykeli önünde toplanarak anıta çiçek koydular. Anıtın önünde İstanbul Şube Başkanımız Celâl İçten bir konuşma yaptı.

Basına kapalı olarak gerçekleşen İstişare toplantısı Kırım Tatar ve Ukrayna milli marşlarının ardından dua okunmasıyla başladı. Toplantıda Kırım Başbakanlığı'na Anatoliy Mogilyov'un gelmesinin ardından gerilen siyasi durum ele alındı. Toplantının gündemine ilişkin açıklama yapan KTMM 1. Başkan Yardımcısı Refat Çubarov "Kırım Tatar Milli Meclisi azaları olarak diasporadaki Kırım Cemiyetleri'nin başkanlarına akıl danışacağız ve Kırım Tatar milletinin bugünkü durumunu göz önünde bulundurarak, yakın zamanlarda yapacağımız çalışmalarını koordine etmek için görüş alış verişinde bulunacağız" dedi.

Kırım'ın dışındaki cemiyetlerin temsilcileri ise demokratik usullerle seçilmiş Kırım Tatar Milli Kurultayı ve Kırım Tatar Milli Meclisi'nin mevcut iktidar tarafından Kırım Tatar halkının temsil organı olarak tanınmamasını kınadılar. Toplantıda yarıca Yanukoviç başkanlığındaki Ukrayna devlet idaresinin Kırım Tatar halkına bakışının nasıl değiştirilebileceği konusunda fikir teatisinde bulunuldu. Toplantıda ayrıca 18 Mayıs 1944 sürgününde yaşanan soykırımın daha geniş kitlelere duyurulması için 17 ve 18 Mayıs tarihlerinde çeşitli ülkelerde yapılacak kapsamlı faaliyetler ele alındı. Dispora dernekleri ayrıca birlik ve beraberlik içinde Kırım Tatar Milli Meclisi'nin hiçbir zaman sıkıntıya düşmesine izin vermeyeceklerini kaydettiler.

Toplantı sonrası yapılan basın toplantısında Kırım Tatarları'nın taleplerinin ne olduğuna ilişkin soruya

cevap veren Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu taleplerini 18 Mayıs'ta söyleyeceklerini belirttiikten sonra Mogilyov gibi şovenist, halkın düşmanı olan, açık şekilde halkın sürgününü haklı bulduğunu açıklayan, Stalin'in cinayetlerinin doğruluğunu belirten birinin başbakan olmasının tuhaf olduğunu sözlerine ekledi. Bu açıkça bir provokasyondur diyen Kırımoğlu elbette taleplerimizden birincisi böyle insanların buradan defolması, ikincisi siyasi bakımdan Kırım Tatarı olduğu için işten çıkarılan insanların görevlerine iade edilmesi edilmesi ve üçüncüsü devletin Kırım Tatarlarıyla barış içinde yaşamayı istiyorsa halkın seçtiği yapıyı tanıyarak ve işbirliği yapmasını beklediklerini söyledi.

TOPLANTIYA KATILAN DERNEĞİMİZ YETKİLİLERİ AŞAĞIDA GÖSTERİLMİŞTİR

Murtaza **ESENKAL**
Namık Kemal **BAYAR**

*Genel Merkez Genel Başkan V.,
Genel Merkez Genel Başkan Yrd.
(ve Ilgın Şubesine vekaleten),*

Şükrü **Aktaran**

*Genel Merkez Genel Veznedarı
(ve Amasya Şubesine vekaleten),*

Mesut **ERİŞ**
Figen **SEYEMEN**
Rifat **BAYBÖRÜ**
Edin **ÖZBEK**
İsmail Adnan **SÜYEN**
Abdullah **KARAYANDI**

*Aksaray Şube Başkanı,
Balıkesir Şube Başkanı,
Ballıkpınar Şube Başkanı,
Bandırma Şube Başkanı,
Bursa Şube Başkanı,
Ceyhan Şube Yönetim Kurulu Üyesi,*

Erol **TAYLAN**
İsmail **TONGUÇ**
Alper **YAVUZESER**
Şerife **ORAK**
Sami **ÖZCAN**
Celal **İÇTEN**
Suavi **OKTAY**

*Çatalca Şube Başkanı,
Çorlu Şube Başkanı,
Edirne Şube Başkanı,
Gebze Şube Başkanı,
Gönen Şube Başkanı,
İstanbul Şube Başkanı,
Kocaeli Şube Başkanı,*

Fikret Seyfi **KAÇAR**
Zeynegül **ALGÜL**
O.Öğuz **ÇETİNKAYA**
Hacı Mehmet **ŞAHİN**
Recep **AZAKLI**
Mustafa **SARIKAMIŞ**
Osman **KURT**
Zeki **ERTÜRK**

*Konya Şube Başkanı,
Manavgat Şube Başkanı,
Mersin Şube Başkanı,
Nevşehir Temsilcisi,
Ordu Temsilcisi,
Seydişehir Şube Başkanı,
Tekirdağ Şube Başkanı,
Yalova Şube Başkanı,*

Kırım Sürgünü Şehitleri DUALARLA ANILDI

Kırım Tatarlarının vatanlarından sürgün edilmesinin 69. yıldönümü münasebetiyle, Genel Merkezimizin Ankara'daki binasında 17 Mayıs 2013 akşamı yapılan toplantıda Sürgünde hayatlarını kaybedenler dualarla anıldı.

Genel Başkanımız Tuncer Kalkay konuşmasında Dünya'da Kırım Tatarları'nın yaşadığı yerlerde her yıl 17 Mayıs akşamı dualarla Kırım Sürgünü'nün anılmasının artık geleneksel hale geldiğini belirttikten sonra 18 Mayıs 1944 sürgününün Kırım Tatarları'nın herşeyleri ile yok edilmesine yönelik bir soykırım olduğunu, eli silah tutan erkeklerin cephede oldukları sırada uğruna canlarını verdikleri devletleri tarafından korumasız kalan kadın, yaşlı ve çocukların sürgüne gönderildiklerini, sürgüne gönderilen 423 bin Kırım Tatarı'ndan sürgün ve devamındaki bir kaç yıl içinde 195 bininin hayatını kaybettiğini, sağ kalanların ise aç, susuz, aşçılanmış, insanlık onurundan yoksun bir şekilde hayatlarını idame ettirmeye çalıştıklarını, her bir ailenin onlarca acı hatırası olduğunu ve bu hatıraların halen daha hafızalarda canlı olarak yaşamakta olduğunu ifade etti. İnsanlık adına utanç verici olan böyle bir sürgünü hiç bir halkın yaşamaması için dua ettiğini belirten Kalkay, sürgünden önceki farklı zamanlarda vatanlarından ayrılmak zorunda bırakılan ve dünyanın çeşitli yerlerine dağılan Kırım Tatarları'nın vatanları Kırım'a olan bağlarının her geçen gün artarak devam ettiğini, bugün Vatan Kırım'da var olma mücadelesi veren vatandaşlarımızla münasebetlerimizin artmakta olduğunu, Kırım Tatarları'nın temsil

organlarına yapılan saldırılara da sessiz kalmadığımızı ve kalmayacağımızı vurguladı.

Tamamen kendi imkanları ile tutunmaya çalıştıkları vatanlarında, sürgünün telafisi ve tazmini yolunda bırakın bir şey yapılmasını 1944 yılında uygulanan soykırımın müsebbiplerinin bugünkü zihniyet uzantılarının; daha farklı yöntemlerle ve sinsi bir şekilde Kırım Tatarları'nı yok etmeye, bunun için de öncelikle onların milli temsil organlarını itibarsızlaştırmaya çalıştığını, varlığına bile tahammül edemediği Kırım Tatarları'na sözde temsilciler atayarak birbirlerine düşürmek ve kaos yaratmak için bütün gücünü kullandığını belirten Kalkay, bu tehlikeli oyuna Kırım Tatarları'nın düşürülemeyeceğini de sözlerine ekledi.

Kırım Tatar sürgününün ve Kırım Tatarları'nın bugünkü durumunun anlatılmasından sonra, Ali Gül, tarafından okunan Kuran-ı Kerim ve Yasin-i Şerif'in ardından, Kırım Tatar Sürgünü'nün 69. yılı dualarla anıldı.

Antlı Şehidimiz Ankara'da Dualarla Anıldı

Antlı Şehidimiz Çelebi Cihan 23 Şubat Cumartesi günü Kırım Derneği Genel merkezi'nde dualarla anıldı.

Gençlik Komisyonu Başkanı Fethi Kurtiy Şahin'in sunduğu program Gençlik Komisyonu üyelerinden Görkem Akbulut tarafından Çelebi Cihan'ın biyografisinin okunma-

siyla başladı. Daha sonra gençlik Komisyonu üyeleri Hatice Kandım, Berkalp Yeşilyurt ve Fethi Kurtiy Şahin Çelebi Cihan'ın şiirlerinden örnekler sundular. Daha sonra milli marşımızın şairi, Antlı Şehidimiz Çelebi Cihan ile birlikte vatanları uğruna can veren vatan evlatları için okunan Yasin-i Şerif ve dualarla program sona erdi.

Mustafa A. KIRIMOĞLU'un

18 MAYIS 2013 KONUŞMASI

Saygılı vatandaşlarımız, uzaq ve yaqın memleketlerden kelgen qıymetli misafirlerimiz!

Halqımızın sürgünü ve soyqırımının yıldönümü münasebetinen Qırımtatar Milli Meclisinin qonuşmasında adet olaraq o vahşi cinayetin neticelerini şimdije qadar ne derecede silip oluq, bu alanda daha neler yapılması kerek oluğu hususta söz yürütüle ve törenimizin neticesi olaraq meydanda toplanılğan insanların diqatine kerekli maqamlarğa yollanılması için hazırlanğan nasıldır müracaat veya miting rezolüsiyasının tasarısı teklif etile.

Elbette, gönül çoq isterdi ki, halkımız için en manalı, bu meydanda en çoq insan toplandı künde devlet veya otonom cumhuriyetin yönetimi tarafından haq huquqlarımız iade etilmesi yolunda yapılğan önemli adımlar haqqında haberler vermek. Ama, maalesef, ne devlet ve ne de otonom cumhuriyeti tarafından sonki 3 yıl devamında bu yolda yapılğan ciddi adımlar haqqında söz yürütmeye sıra kelmey. Tam tersine, bu yolda sonki 3 yıl içerisinde geri adımlar yapıldı demek mümkün.

Halqımızın sorunlarının çözümü, malum oluğu gibi, büyük derecede devlet iqtidarında nasıl siyasi quvvetler ve aslında devletin nasıl oluğuna bağıdır. Yani bu devlet demokratik, Avrupa Birliğinde yönetilgen, burada yaşağan adamların milli ve insan haqlarına sayğısı olğan devletmi yoqsa ne halqın ve ne de devletin menfaatlarını hesapqa almağan nasıldır mafya klanları tarafından yürütülecek bir devletmi olacaq. Onun için Ukrayna devleti bağımsızlığını qazandığında bu küнге qadar biz bu memleketin milli-demokratik quvvetlerinden beraber olmağa çalıştık. Onun için Ukrayna devleti bağımsızlığını qazandığında bu

küнге qadar olup keçken sayıavlarda Milli Qurultayımızın tavsiyesinen halqımızın büyük çoğunluğı oylarını bu siyasi quvvetlere verdiler. İşte bu sebepten ve 23 yıl önce demokratik şekilde qurduğumuz Qurultay sayesinde Qırımtatarları, sayıları az oluğuna rağmen, hem Qırım yarımadasında ve hem de Ukrayna çapında önemli bir siyasi quvvet oldular. Oların temsil etken organa qarşı sayğı ise devletin dışarısında da büyüktür.

Elbet biz desteklediğimiz siyasi quvvetler tarafından, olar iqtidar başına keldikleri zamanlar bile aynı ölçüde halqımızın haqlı taleplerine destek körmedik. Ama nasıl da olsa, biz aldığımız qararlardan hiç peşman olmadıq ve olmayacaqmız. Çünkü biz daima kendi demokratik prensiplerimize köre davrandıq. Ama bizim desteklemediğimiz siyasi quvvetler iqtidara keldiği zaman halqımız daha zor vaziyette qala. Çünkü olarda siyasi medeniyet ve siyasi terbiye değen şeyler yoq ve olar halqqa daha ziyade hizmet etip onun sempatisini ve kelecük sayıavlarğa desteğini qazanmaq yerine, devlet qanunlarını taptayıp bizden intiqam almağa tırşalar.

Her zaman, eğer devlet bir toplumun, bir milletin haq-huquqlarını tanımağa istemey olsa; milleti parçalamağa, o milletin içinde bir birlerine qarşı olğan çeşit türlü siyasi gruplar ve aqıntılar yaratmağa tırşa turğan. Bu grupların ve aqıntıların esas maqsatları milletin arasında düşmanlıq yaratmaq ve böylelikle milli hareketni tamamilen yoq etmeyecek olsa bile, hiç olmadıqta onu zayıflatmaq, yıpratmaq ve beceriksiz vaziyetke ketirmektir. Bizim halqımızğa qarşı böyle siyaset ta Qırım yarımadası Rusya tarafından işgal etildikten sonra başlandı, Sovyet

zamanında devam etti ve ne yazıq ki Ukrayna bağımsızlığını qazandıktan sonra da büyük ölçüde sonki 3 yılda devam etməkdir.

Keçken yüzüylün 60-ci yıllarında meşhur 17 hainlerinin halqımızğa pis müracaatı, sahte Qırımtatar aydınların ('intelligentlerin') ve bazı Qırımtatar çinovnikleri adından KGB tarafından posta vasıtasinen darqatılğan milli hareketimizge qarşı 'açıq mektupler' ve müracaatları halqımızın yaşlı insanları daha unutmğaandırılar. O müracaatların esas mündericeleri – biz sürgünlükte çoq bahtlı yaşay ekenmiz, diğər kardeş sovyet halqlarinen beraber komünizm qurmaq yolunda ekenmiz ve yalnız halqtan uzaq olğan kimseler, yabancı memleketlerin ajanları, çeşit türlü 'avtonomistler', milletçiler, antisovyet düşünceli halq düşmanları Qırımtatara qaytmaq meselesini qozğalay ekenmiş. Milli hareketimizge qarşı paralel ve sahte 'milli hareket' gruplarını bile yaratkan ediler. O gruplar da formal olaraq milli davamızğa hizmet etməkte edi, ama onların esas vazifeleri halqımızni bölmek, Milli hareketimizin aktif iştiraaççilerini antisovyetlikle ve 'Batı devletlerine' hizmet etməkle suçlamaqdan ibaret edi.

1991 yılında, daha Sovyetler Birliğı dağılmazdan önce halqımız tarafından demokratik seçimler keçirip yeniden Qurultay sistemimizi canlandırıpı bu Qurultay'da tüm milletimizni temsil etməğe haqqı olğan siyasi struktur – Qırımtatar Milli Meclisi qurulması bizim düşmanlarımızğa çeşit türlü teşkilatların manipulyasyonlar yapıp kendilerine uyğun olğan Qırımtatar grubunu qurmağa ve böylelikle kendi isteklerini halqımızın adından yerine ketirmeğe imkan qaldırmadı. Ve bundan sonra onların bütün zeheri ve iftiralari elbette esas olaraq Qırımtatar Milli Meclisine qarşı oldu. Onların ta 1991 yılından bu küнге qadar esas iddiaları bir teşkilat olaraq adliye baqanlığında kayıt olmadıği için Qırımtatar Milli Meclisinin qanunğa ayqırı bir quruluş olduğı edi. Yani, bunların istegi Milli Meclisimizni de Qırımdaki sayısı yüzlerce olğan teşkilatların arasına soqmaq ve olarda oyunlarını devam etməkdir.

2010 yılının cumhurbaşkanı seçimlerinden sonra halqımızni temsil etken siyasi strukturğa qarşı hareketler daha ziyade oldu ve kün-künge bu qanunsuz, çirkin ve mantıqsız hareketler devam etməkdir.

Malüm olduğı kibi, halqımızın talebini yerine ketirmek ve Qırımtatar Milli Meclisinin resmen tanılması yolunda eski cumhurbaşkanı L.Kuçma çoq isabetli bir adım yapqan edi. Onun 18 Mayıs 1999 tarihinde imzaladığı qararğa köre 'Qırımtatar halkının temsilcileri Şurası' qurulğan edi ve bu şurağa yalnız halqın tarafından seçilgen Milli Meclis azaları kirebilirdi. Böylelikle halqımızın temsilcileri ve cumhurbaşkanı arasında dialog qurmağa ve meselelerimizi, taleplerimizi müzakere etməğe imkan yaratılğandı. Şimdi ise yeni cumhurbaşkanın kararinen halq taraftan saylanğan insanların yerine bu 'temsilciler şurasına' çoğunluq olaraq hiç kimse taraftan saylanmağan ve kendilerinden ğayrı hiç kimseni temsil etmeğen şahıslar tayin etildi. Yani 'temsilciler şurası' yoq etildi demek mümkün, çünkü tayin etilgen kimseler dünyanın hiçbir

yerinde 'halq temsilcileri' olamazlar. Cumhurbaşkanının bu qararı Birleşik Devletler Teşkilatı tarafından 2007 senesi 'Tamir halqların haq-huquqları hususta deklarasyonun 18 maddesine ayqırıdır ve aynı zaman milletimizin onuruna ve şerefine qarşı büyük haqarettir.

Onun için şimdi bizim esas taleplerimizden birisi – devlet halqımız tarafından saylanğan milli quruluşumuzu resmen tanımalıdır. Tayin etilgen çoqla 'temsilciler şurası' veya diğər, mesela, L.Graç zamanında Milli Meclisimizge qarşı yaratılğan 'Aqsakallar şurası' kibi quruluşlar halqımız tarafından hiç zaman tanılmayacaqtır.

2010 yılının cumhurbaşkanı seçimlerinden sonra Qırım otonom cumhuriyetinin başbaqanı olarak Donetskten yollanıılğan V.Cartinin ölümünün ardından burada başbaqan olaraq, 2011 yılının son aylarında eski militsiya müdürü A.Mogilov tayin etildi. Yani halqımızni qorqutmaq için 2007 yılının Noyabr ayında Ay-Petrideki 48 vatandaşımızğa qarşı binlerce asker, yüzlerce zırhlı bronetransportörler yollağan, silahsız insanlarğa qarşı ateş açmağa emir vergen ve en önemlisi, gazetelerde açıqtan açıq Stalin'in 1944 yılında Qırımtatarları ve daha birqaç milletin sürgün emrini doğru saydığini ilan etken, Stalin zamanlarının propagandası şeklinde Qırımtatar halqına qarşı 'hainler' kelimesini kullanğan herif artıq Qırım başbaqanı oldu. Ne sebepten böyle karar alındı? Acaba Cumhurbaşkanının komandasında başqa adam tapılmadı da, bu herifni bizge layıq kördüler? Daha bir kere bizim halqımızni aşığılamaq mı istediler? Yoqsa niyetleri burada qarğışalar ve çatışmalar çıqarmaq edi mi?

Ama nasıl da olsa, madem ki onu cumhurbaşkanı yolladı, Mogilovğa qarşı keskin açıqlamalar yapmadıq. Eskiden yaptığı hiyanetliklerini ve haqaretlerini ona hatırlatmadıq, halqımızın meselelerinin çözümü etrafında onunla işbirlik yapmağa tırıştıq. Ümit etik ki, bu adam, biraz namusu var ise aqlını ve cesaretini toplar da, halqımızdan özür diler. Ama beklentilerimiz kerçekleşmedi.

2010 yılında Qırım Otonom Cumhuriyetinin yönetiminde başlanğan devlet strukturalarında 'etnik temizlemeler', yani Qırımtatarlarını ve birinci olaraq Meclis tarafından teklif etilgen adamları işten çıqarıp onların yerine Donetsk bölgesinden ketirilgen insanları yerleştirme hareketi Mogilov zamanında daha intensiv şekilde devam etti. Ve şimdi Qırımtatar halqının Qırımda nüfus oranı yüzde 13 olduğuna rağmen cumhuriyetin yönetim sisteminde onların temsilcileri yüzden 3 den fazla değıl. Bir millette qarşı, hem de o toprağın tamir halqına qarşı bu seviyede ayrımcılıq, bu seviyede diskiminasyona şimdiki dünyanın hiçbir köşesinde rastkeltmek mümkün değıldir.

Hem de kendi açıqtan açıq şovenist siyasetlerini, tam Sovyetler zamanında olduğı kibi, bunlar primitiv yalannen qapatmaq isteyler. Söylediklerine köre, devlet işlerine qabul ettikleri zaman adam nasıl milletten olduğuna hiç baqmayıp yalnız adamnın ne derecede professional olduğuna baqa ekenlermiş. Ama nasıl 'professionalları' devlet vazifelerine aldıklarını tüm milletin közleri önünde

olup keçken sonki vakia çoq anıq kösterdi. Aramızdan bir pislik çıktı ve Mogilovun közüne kirmek için utanmayıp televizyonda, Mogilov kendisi gazetelerde yazdığı şekilde, 1944 yılın sürgününde Qırımtatarları kendileri de qabaatlı olduklarını ve Qırımtatar Milli Meclisinin Reginal Partinen beraber olmak kerek olduğu hususta birkaç saçma sözler söyledi ve tam ertesi günü Qırım Yukarı Şurasının milletlerarası komissiasının reisi, Remzi İlyasov işten çıkarılıp onun yerine bu erifnin tayin edilmesi hususta emir vere.

Şimdi halqımızni bir birine zıt ve düşman gruplara bölmek için büyük ölçüde devlet imkanları (yani, 'administrativ resurs') qullanılmaqdadır. Bu pis maqsatlar için hiç utanmayıp topraq meselesini de kullanmağa tırışalar. Yaqın zamanlarda qoqla 'Qırımtatar halqın temsilcileri şurası' adından bir gizli talimat imzalandı ve bu talimatqa köre topraq yalnız Mogilovnun ve bu sahte 'temsilciler şurasının' taraftarı olğan kimselere verilecek, ama yıllarca o 'samostroylarda' turup o topraqları qanunlaştırmasını beklegen vatandaşlarımızğa Milli Meclisimizni destekledikleri için verilmeyecekmiş.

Halqımızın abidelerine, camilerine, mezarlıklarımızğa qarşı vandalizm hareketleri, 'samostroy'larımızğa qarşı şovenist grupların ve 'kazarların' hucumları Mogilovun zamanında daha ziyade arttı. Bunun sebebini anlamaq çoq qolay, çünkü eğer hükümet başında Qırımtatar halqına qarşı o qadar düşmanlıq köstergen kimse tura ise, bizim kültür varlıqlarımızğa gecelerinen hucüm etken pislikler neden saqınacaqlar? Elbette cezasız qalacaqlarından olar eminler. Ve hem gerçekten de bu cinayetleri yapqan kimselerden hiç biri tutuqlanmadı ve cezalandırılmadı. Aslında Qırım yarımadasında cinayetçilik seviyesi Mogilovun başqanlığı zamamında umumen çoq arttı ve şimdi Qırım yarımadası Ukraynada en çoq cinayet işlenilgen bir bölge vaziyetine keldi.

Eğer 1994-95 yıllarındaki Y.Meşkovin qısqa 'prezidentlik' zamanını hesapqa almasaq, Ukrayna bağımsızlığını qazandıqtan sonra hiç zaman şimdiki kibi burada Qırımtatarlarına qarşı bu qadar şovenist, aqlsız, basiretsiz ve mantıqsız davranışlar olmağan edi. Meşkovun aqibeti herkeske belli – o sonunda Moskovaya kendi sahiplerinin yanına qaçıp ketti. Hiç şuphesis ki, Mogilovın aqibeti de ayni olacaqtır. Ama o burada ne qadar çoq qalacaq olsa, o qadar Ukrayna devletinin prestiji ve menfaatına, Qırımdaki istiqrar ve milletlerarası münasebetlerine zarar olacaqtır.

Onun için biz bu adamın derhal vazifeden alınmasını, onun burada yaptığı provokasyon ve şovenist hareketlerinin prokuratura tarafından araştırılmasını, siyasi sebeplerden veya sadece Qırımtatarları oldukları sebebinden işten çıkarılğan arqadaşlarımızın eski vazifelerine tayin etilmelerini ve olarğa yapılğan maddi ve manevi zararların tazmin edilmesini talap etemiz.

Bizim bu taleplerimiz bugün, bu saatlerde diasporamız tarafından birçok Avrupa memleketlerinde, Türkiye ve Amerikada Ukrayna elçiliklerine, Avrupa Birliğine ve Avrupa Parlamentosuna da teslim etilecektir. Mogilov buradan defolsun!

Sonki 3 yıl devamında devlet tarafından halkımızın sosyal problemlerinin çözümü için ayrılğan maaliyet miqtarı o qadar azaldı ki, pratik olaraq sıfıra indi demek mümkündür. Mesela, keçken sene bu proram için 2010 senesinen kıyas etilecek olsa 10 kere az ayrıldı, bu sene için ise keçken seneden daha iki kere az miqtar planlaştırıldı. Bu vatandaşlarımız tarafından devlet bütçesine vergi (nalog) olaraq ödenen paralardan onlarca-yüzlerce kere azdır. Neticede halqımızın sosyal problemlerinin çözümü, ayrıca ana tilimizde mektepler qurulması, 300 yüzden fazla yeni qurulğan köy-qasabalarımızın vaziyeti kritik durumdadır. Bunların ve huquqi meselelerimizin çoq yıllardan beri çözülmediğini, Ukrayna devletinin bu meseleleri tek başına çözmeye imkanı veya iradesi olmadığını köze alaraq biz daha 2010 yılının Qurultay toplantısında bu meselelerin müzakere edilmesi ve bu meseleye dünyanın diqatını çekmek için bir uluslararası forum toplanması hususta karar alğan edik.

Keçken 3 yıl devamında bu qararnı kerçekleştirmek için çok hareketler yapıldı – birçok konferanslar, çeşit memleketlerin devlet adamları ve diplomatlarının körüşmeler keçirildi. Böyle forum Avrupa Güvensizlik ve İşbirlik Teşkilatı himayesinde keçirilmesi fikrini hemen hemen hep Ukraynadan diplomatik ilişkileri olğan Avrupa devletleri, Avrupa Birliğin, Amerika ve Kanada elçileri desteklediler. Avrupa Güvensizlik ve İşbirlik teşkilatının inisiyativinen Qırımtatar Milli meselesinin aspektlerini incelemek ve çözüm yollarını teklif etmek için 6 tane yüksek seviyeli mutehasisden oluşturulğan araştırma grubu quruldu. Avrupa Güvensizlik ve İşbirlik Teşkilatının Milli azınlıqlar boyunca Yüksek Komisarlığı tarafından keçirilecek forumun kontseptsiyası da yazılıp Ukrayna cumhurbaşkanına yollandı. Bu konseptsiyada forumun neticesinde Qırımtatar halqının sosyal meselelerini çözmek için mahsus uluslararası fon da qurulabileceği haber etildi.

Ama bu küнге qadar Ukrayna tarafından bu forumga iştirak etecek mi yoq mu hususunda hiç cevap yoqtur. Yani, uluslararası taraftan uzatılğan yardım eli havada qaldı. Ukrayna için o qadar önemli problemin çözümüne yardım vermeye hazır olğan dünya cemaatına minnetdarlıq bildirmek yerine otonom cumhuriyetinin başbaqanı qarşılıq olaraq ortağa bir gülünç ve mantıqsız kontrteklif biraqa. Onun teklifine köre, biz talep ettiğimiz ve hazırlıqları yapılğan, pratik meselelerin çözümüne yöneltilen uluslararası forum yerine 'Qırım halqlarının forumu' keçirilmesi kerek emiş. Yani Sovyet zamanlarındaki gibi 'halqlar dostluğu' festivali kibi bir şey.

Onun için, bugünkü matem mitingimizin taleplerinden daha birisi – Ukrayna yönetimi Avrupa Güvensizlik ve İşbirlik Teşkilatının Qırımtatarları ve diğer sürgünlükke uğratılan toplumların problemleri hususta Uluslararası forum keçirilmesine derhal müspet cevabını vermelidir.

Halqımızın haq-huquqlarının tamamile iade etilmesi, milletimizin öz toprağına sahip olması belki daha birçok yıllar alacaqtır. Milletın keleşeğı büyük derecede bugünkü evlatlarımızın, torunlarımızın nasıl adamlar olacağına bağıdır. Onlar bizim milli davamızdan ve ğayelerimizden, babaların-dedelerin sürgünlükten öz vatanlarına qayıt kelmek için hayatlarını, varlıqlarını bıraqtıp nasıl hareketler, fedakarlıqlar yaptıklarından haberdar olmaları ve onların hareketlerini devam etmeye hazır olmaları kerek.

Bir misal ketirmek isteyim. Bildiğiniz kibi sonki iki yıl devamında Qırımtatar Milli Meclisimizge qarşı ardı-sıra protesto hareketleri yapqan vatandaşlarımızın grupları peydah oldu. Olar Milli Meclisın binasının veya Qırımtatar teatrosunun duvarlarına Mecliske qarşı pis laflar yazalar. Qurultay çalışmaları künlerinde Mecliske ve Qurultayımızğa qarşı hakaretli sloganlardan çıqalar vesayire. Biz bunlara çoq ehemiyet vermeymiz. Demokratiya işte, herkesni yüzde yüz memnun etmek mümkün değıl, deymiz. Sonki böyle numayış V.Qurultayın sonki sessiyasının açılış kününde olğan edi. İşte bu protesto numayışından birbuçuq hafta sonra onun birqaç iştiracıları Milli Meclis'in qorumasına müracaat ettiler. 'Yardımleriniz, bize helal qazanğan paralarımızı vermeyler', - dediler. Anlattıklarına köre, bunlara protesto numayışında iştirak ettikleri için adam başına 150 grivnadın vermeye vadetkenler. Ama bazılarına yalnız yarısını vergenler, bazılarına ise, numayışte kerekli derecede aktif olmadıkları ve Qurultay vekillerine qarşı pis laflar atmaları için bir quruş bile vermeğenler. Bizim arqadaşlarımız dediler ki, tamam yardımleriniz ama siz bu anlattığınız vaqianı teleyeviyonda da söyleyebilirsiniz mi? Bunlar 'Elbette teleyeviyonda da söyleriz, ama ne qadar para vereceksiniz?', diye sordular. Genç 20-25 yaşlarında oğlanlar, ana tilimizde konuşmaylar ve anlamaylar bile. Meclis ve Qurultay ne olduğundan da çoq haberleri yoq . Elbet ne sebepten Meclis'ten memnun olmadıkları ve ona qarşı numayışqa çıktıkları hususta da haberleri yoq. Olarını meracılardığan tek şey – ne qadar para verecekler. Anlaşıldı ki, bu gençlerin qorantalarında ne milli meselemiz haqqında laf ola, ne de olarını ana tilimiz yoq olup ketmesi tehlikesi rahatsızlay. Olar kendi biolojik ihtiyaclarından ğayrı bir şeynen meracılarmaylar. Eğer böyle ailelerin sayısı çoğalsa, emin olunuz ki yaqın zamanlarda ortalıkta daha çoq 'lentunlar' peydah olacaqlar. İşte bu kibi kimselerin arasından kendi menfaatları için halqımızın en büyük faciasını, halqımızğa qarşı 1944 yılında yapılgan en büyük çınayetni bile aqlamaya hazır olan, qabaatını öz milletın üstüne bıraqtımağa hazır olğan pislikler çıqalar.

Sayğılı vatandaşlarımız!

Her yıl, 20 yıldın ziyade halqımızın sürgünü ve soyqırımı yıldönümlerinde men qarşınızğa çıqıp qonuşma yapaman. Bugünkü qonuşmam Qırımtatar Milli Meclisınin reisi sıfatında sonki qonuşmamdır. Bu künlerde uluslararası teşkilatların gözlemcileri nezaretinde yeni, artıq VI.cı Qurultayın vekilleri seçilmektedir. Bu seçimler tamamlandıqtan bir ay sonra biz Qurultay toplantısını keçirecekmiz . O Qurultayda yeni Meclis azalarını ve yeni Milli Meclis reisini seçecekmiz. Hep bu yıllar devamında Milli Meclisimizge ve şahsen onun reisine kösterdiğiniz sayğı ve itimadınız için men çoq minnetdarım. Ümit eterim ki, yeni Meclis'ke ve onun yeni reisine de sizin sayğınız ve desteğiniz evelkisinden eksik olmayacaqtır. Bu çoq önemli, çünkü bu bizim milli birliğimizin temelidir.

Bu künlerde keçken heyecanlı ve tartışmalı Qurultay vekillerin sayıqlarında bizleri en sevindiren şu ki, halqımızın bu sayıqlarda çoq aktif iştirak etmesidir. Qırımtatar Milli Qurultay vekilinin, Ukrayna milletvekillerinde olduğu kibi yüksek aylıqlar, bedava tren ve uçaqqlar, doqunmazlıq kibi imtiyazları olmasa bile, en ufaq aylıqları olmasa bile, bu sayıqlardaki yarışmalar ve heyecan Ukrayna parlamentosuna milletvekillerinin veya Ukrayna cumhurbaşkanının sayıqlarından eksik değıl. Ve eğer biz en layıq Qurultay vekillerini ve Milli Meclis azalarını seçersek, seçtiğimiz milli kuruluşlarımızğa yeterli seviyede destek versek, o kuruluşların aldığı qararlarğa köre davransaq, eminim ki, hiçbir güç bizim milli birliğimizi sarsıp olamaz.

Adım adım biz mutlaqa haq-huquqlarımızı elde eteriz, öz vatanımızın sahibi oluruz. Ve en önemlisi, bizim milli davamız temel prensiplerimizge köre – hiç zor kullanmazdan, demokratik usullerге köre, toprağıımızda yaşığan diğer milli azınlıkların haq-huquqlarına sayğı köstermekle devam etecektir. Hiç şüphesiz ki, bizim haqlı hareketlerimiz aynı zaman Ukrayna devletinin bütünlüğünü saqlamasına ve bu devletin nihayet demokratik bir ülke olmasına da önemli qatqı olacaqtır.

Sayğılı vatandaşlar, bu sıcaq havaya baqmadan benim o qadar uzun qonuşmamı sabırla dinlediginiz için sağ olunuz.

ANKARA'da 18 Mayıs Kırım Tatar Sürgünü için MATEM MİTINGİ YAPILDI

Kırım Tatarlarının vatanlarından sürgün edilmişinin 69. yılını anmak ve son zamanlarda Kırım Tatarlarının milli temsil organlarına karşı Anatoliy Mogilyov hükümeti tarafından yürütülen uygulamaları protesto etmek amacıyla 18 Mayıs 2013 tarihinde saat 13.00'de Ankara'da Kırım Caddesinde bulunan Yunus Emre Parkı'nda matem mitingi tertip edildi.

Sürgünde hayatlarını kaydedenler için yapılan saygı duruşunun ardından İstiklal Marşı ve Kırım Tatar Milli Marşı "Ant Etkenmen" okundu. Daha sonra Derneğimiz üyelerinden Ali Gül tarafından okunan Kuran-ı Kerim'in ardından, Sürgünde hayatlarını kaybeden Kırım Tatarları ruhuna dualar edildi.

Türkiye'nin değişik yerlerinden gelen Derneğimiz Şubeleri, Kırım Dernekleri ve Kırım Vakıfları'na mensup 1.000'den fazla kişinin bulunduğu matem mitingi Genel Merkezimiz Gençlik Komisyonu Başkanı Fethi Kurtiy Şahin'in açış konuşması ile başladı. Şahin, Matem Mitingi'nin amacını anlattığı konuşmasında Kırım Tatar Sürgünü ile Kırım Tatarları'na yapılan haksızlıklardan bahsederek Vatan Kırım'ı unutmadıklarını ve unutmayacaklarını ifade etti.

Kırım Derneği eski Genel Başkan Yardımcılarından Mükremin Şahin ise Sürgün öncesi ve Sürgün sonrası

Kırım ve Kırım Tatarları hakkında bilgi verdi. Ardından Sürgün ve sonrasında Kırım Tatarları'nın yaşadığı facialar ile ilgili bilgileri paylaştı. Sürgünün acı hatıralarının Kırım Tatarları'nın hafızalarında hala canlı olarak yaşadığını, sürgünü yaşayanlarda acı ve silinmez izlerin kaldığını anlatan Şahin, son zamanlarda Kırım Başbakanı Anatoliy Mogilyov tarafından Kırım Tatarları'na ve onların temsilcilerine karşı yapılan uygulamaların kabul edilemez olduğunu belirtti.

18 Mayıs Kırım Tatar sürgününün 69. yıldönümü münasebetiyle Kırım Derneği Genel Merkezi tarafından kaleme alınan basın bildirisini Kırım Derneği Gençlik Komisyonu üyesi Görkem Akbulut tarafından okundu.

Kırım Derneği Genel Başkanı Tuncer Kalkay da Diasporada yaşayan Kırım Tatarları olarak, Kırım Tatarları'nın problemlerine ve Kırım Tatarları'na yapılanlara karşı sessiz ve duyarsız kalınmasının mümkün olmadığını, Anma Mitingi için Türkiye'nin değişik yerlerinden katılan Kırım Tatar teşkilatlarının anma mitinginde olduğunu, bu teşkilatların kim olduğundan ziyade ne için anma mitingine katıldıklarının önemli olduğunu belirtti. Son olarak Kırım için, Kırım Tatar halkı için, Kırım'ın acılarını paylaşmak için, Kırım Tatarları'na karşı yapılan haksızlıklara itiraz etmek için, Kırım Tatarları'nın yegane milli temsil organı Kırım Tatar Milli Kurultayı'na ve onun icra organı Kırım Tatar Milli Meclisi'ne desteklerini göstermek için bir araya gelen Kırım Tatar teşkilatlarına ve diğer katılımcılara teşekkür etti.

Miting sonunda, Kırım Tatarlarının Ukrayna Devleti'nden taleplerini içeren mektup, seçilen heyet tarafından Ankara'da bulunan Ukrayna Büyükelçiliği'ne teslim edildi.

UKRAYNA

Konsoloslugu Önünde GÖSTERİ

Kırım Tatarları'nın vatanları Kırım'dan sürgün edilmesinin 69'uncu yıldönümünü nedeniyle Derneğimiz İstanbul Şubesi'nin organizasyonunda, İstanbul'daki Ukrayna Konsoloslugu önünde 18 Mayıs 2013 tarihinde saat 12.00'de

anma ve protesto gösterisi düzenlendi. Sürgünde hayatlarını kaybedenlerin ruhuna dualar edildikten sonra yapılan basın açıklamasında, İstanbul Şube Başkanımız Celal İçten 1944 olaylarını kınadığı konuşmasına Ukrayna Hükümeti'nden taleplerimiz ile devam etti. Basın açıklamasının ardından

Konsolosluk önüne siyah çelenk bırakıldıktan sonra, Konsoloslugin posta kutusuna mektup atan katılımcılar, trenlerle sürgün edilen yakınları için tren yoluna da siyah çelenk bırakarak olaysız şekilde dağıldı.

Tekirdağ'da Kırım Tatar Sürgününü Anma Töreni

Kırım Tatarları sürgününün 69. yılı nedeniyle 18 Mayıs 2013 tarihinde Tekirdağ'da Derneğimiz Tekirdağ Şubesi tarafından anma töreni düzenlendi. Törende, Tekirdağ Şube Başkanımız

Osman Kurt, Çorlu Şube Başkanımız İsmail Tonguç ile Atatürk Anıtı'na çelenk sundu. Tekirdağ Şube Başkanımız Osman Kurt, yaptığı konuşmada, Kırım Tatarları'nın 18 Mayıs 1944 yılında yaşadıkları topraklardan sürgün edildiğini ifade ederek Kırım Tatarları'nın

Vatan Kırım'a dönüşlerinin hızlandırılması ve mevcut sosyoekonomik problemlerin bir an evvel çözülmesi için dünya devletlerini göreve davet ettiklerini söyledi. Kırım Tatarları'nın bugünkü durumunu da değerlendiren Kurt şunları söyledi: "Kırım'da Tatarlar yine zordadır. Kırım Özerk Cumhuriyeti'nde emniyet müdürü iken vahşet sürgün olayını "Haklı" bulduğunu söyleyen Mogilyov denen bir habis ruh, Kırım'a Başbakan olarak atanınca tehditler, tahrikler yeniden hız kazanmaya başladı. Kırım Tatar Milli Meclisi tüm bu olumsuzlara karşı insani, hukuki mücadelesini vermeye devam ediyor". Tekirdağ Şube Başkanımız Osman Kurt, Kırım Tatarlarının Ukrayna Devleti'nden istediği acil talepleri bildirerek konuşmasını bitirdi.

EDİRNE'de

18 Mayıs Kırım Tatar Sürgünü'nün 69. Yılı Anma Yürüyüşü Yapıldı

Kırım Tatarları'nın vatanlarından sürgün edilmesinin 69. yılını anmak ve son zamanlarda Kırım Tatarları'nın milli temsil organlarına karşı Anatoliy Mogilyov hükümeti tarafından yürütülen uygulamaları protesto etmek amacıyla 18 Mayıs 2013 tarihinde saat 10.30'da Edirne'de gösteri ve yürüyüş yapıldı. Atatürk anıtının Atatürk anıtının önünde basın açıklaması yapan Edirne Şube Başkanımız Alper Yavuzeser, Kırım Tatar Milli Meclisi'nin ve Mustafa Abdulcemil Kırımoğlu'nun yanında olduğunu belirtti. Grup, son aylarda Kırım Tatarları'nın milli temsil organlarına karşı yürüttüğü menfi uygulamalarından dolayı Kırım Başbakanı Anatoliy Mogilyov aleyhinde "Mogilyov istifa" diye sloganlar attı. Kalabalık yürüyüşün tamamlanmasının ardından olaysız bir şekilde dağıldı.

PARİS'TE PROTESTO

PARİS (QHA) - Kırım Tatar Dayanışma ve Kültür Merkezi'nin Paris'teki üyelerinden oluşan bir grup 18 Mayıs 1944'de Kırım Tatarları'nın SSCB yönetimince sürgün edilmesinin yıldönümünde Ukrayna'nın Paris Büyükelçiliği'ne tepkilerini dile getiren bir mektup verdikten sonra Büyükelçilik önünde basın bildirisini okudular ve sessizce ayrıldı. Avrupa Kırım Tatar Dayanışma ve Kültür Merkezi adına basın bildirisini okuyan Yusuf Tatar; Avrupa'nın birçok başkentinde düzenlenen protesto gösterilerinin merkezi Giessen'de bulunan Avrupa Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Merkezi tarafından organize edildiğini belirtti ve SSCB rejimi tarafından insanlığa karşı işlenen en büyük suçun 18 Mayıs 1944 tarihinde Kırım Tatar Halkı'nın vatanından toplu olarak zorla sürgün edilmesi olduğunu söyledi.

KIRIM TATARLARI CEYHAN'DA TREN VAGONLARINDA GECELEDİ

Derneğimiz Ceyhan Şubesi 18 Mayıs Kırım Sürgün gecesini yük vagonlarında geçirerek 69. Yılında "Kırım Sürgünü"nü andı. Kırım Sürgünü'nü anmak isteyen Ceyhan Şubemiz ve Adana Kardeş Türk Kültür Dernekleri Topluluğu'nun birlikte düzenlediği anma etkinliğine katılım oldukça fazlaydı.

Anma gecesi 17 Mayıs 2013 tarihinde saat 19:00'da Kırım Sürgünü'nde hayatını kaybedenler için Kuran-ı Kerim okunmasıyla başladı. Katılımcıların daha sonra Sürgün ile ilgili konuşmalarının ardından Sürgün ile ilgili sinevizyon gösterisi yapıldı. Daha sonra Derneğimiz Ceyhan Şubesi Üyeleri kendileri için hazırlanmış iki adet yük vagonuna binerek sabaha kadar vagonların içerisinde oturdular. Yaklaşık 1000 kişinin katıldığı bu simgesel etkinliğe Ceyhan halkı, siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşları yoğun ilgi gösterdi.

18 Mayıs sabah saat 10:30 da Derneğimiz Ceyhan Şubesi Başkanı İsmail Taymaz konu ile ilgili bir basın açıklaması

yaptı. Ulusal basın kuruluşları tarafından ilgiyle takip edilen etkinlik Ceyhan Şubemiz Üyeleri tarafından Kırım Tatarları'na, Kırım Tatar Milli Meclisi'ne ve KTMM Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoglu'na verilen destek sloganlarıyla son buldu.

TAZİYE

Derneğimiz Kocaeli Şube Başkanı Suavi Oktay'ın annesi **Naziye Oktay** 30 Ekim 2012 günü vefat etmiştir.

Bulgaristan'ın en saygın Türkoloji uzmanlarından, Bulgaristan'daki Kırım Tatarlarıyla ilgili çalışmayla ünlü olan **Prof. Dr. Emil Boev** 14 Ocak 2013 günü vefat etmiştir.

Derneğimiz Kocaeli Şubesi 2. başkanı **Caner TOPLU**'nun babası **Fahrettin TOPLU** 15 Ocak 2013 günü vefat etmiştir.

Derneğimiz Amasya Şubesi başkanı **Metin KIRIM** ile Konya Şubemiz 2. başkanı **Recep KIRIM**'in annesi **Duriye KIRIM** 22 Ocak 2013 günü vefat etmiştir.

Derneğimiz Amasya Şubesi 2. başkanı **İlhan DEMİRKAYA** 21 Şubat 2013 günü vefat etmiştir.

Kırım Tatar Eskişehir Milletvekili ve MHP Genel Başkan Yardımcısı **Ruhsar DEMİREL**'in babası **Muammer TORUNOĞLU** 3 Mart 2013 günü vefat etmiştir.

Derneğimiz Genel Merkezi üyesi **Selahattin TANYELİ** 13 Mart 2013 günü vefat etmiştir.

Türkiye'de sanat tarihinin kurucuları arasında yer alan **Prof. Dr. Oktay ASLANAPA** 1 Nisan 2013 günü vefat etmiştir.

Belli Kırım Tatar şair **Eşref ŞEMİZADE**'nin eşi, Kırım Tatar Milli Demokratik Cumhuriyeti yöneticilerinden **Ali Efendi BODANİNSKİY**'nin kızı **Saide BODANİNSKAYA** 14 Nisan 2013 günü vefat etmiştir.

Kırım Haber Ajansı Genel Koordinatörü **İsmet YÜKSEL**'in babası **Süleyman YÜKSEL** 28 Haziran 2013 günü vefat etmiştir.

Merhum ve Merhumelere Allahtan Rahmet kederli ailelerine başsağlığı diliyoruz.

Saide Bodaninskaya VEFAT TTI

100 yaşını deviren Saide Bodaninskaya 1912 yılında Akmesic'te dünyaya geldi. Babası 1917 yılı Kırım Tatar Milli Demokratik İhtilali yöneticilerinden Ali Efendi Bodaninskiy, annesi 1917 Kasım'ında toplanan 1. Kırım Tatar Milli Kurultayı'nın dört kadın üyesinden biri olan Anife Hanım idi. Saide Hanım 1931 yılında, o sırada Moskova'da sinema enstitüsünde okuyan şair Eşref Şemizade ile tanışarak evlendi. Eşinin 1978 yılında Moskova'da vefat etmesinin ardından Saide Hanım, eşinin Kırım'da toprağa verilmesinde engel çıkarılacağını sezercesine oğulları Aydın ve Vildan'a şunları söylemişti: "Babanızı sırtımızda götürmek gerekse bile onu yine de Kırım'da toprağa vereceğiz". Oğullarının, Moskovalı muhalifleri, babalarının yakın dostlarından tanınmış kültür faaliyetçilerini, onlarca yabancı gazeteciyi babalarını Kırım'da toprağa vermek istediklerinden haberdar ettikten sonra bunu başardılar.

Saide Hanımın cenaze töreni ise 16 Nisan 2013 Salı günü Abdal Müslüman mezarlığında düzenlendi. Cenaze organizasyonunu oğlu Aydın Şemizade ve Kırım Müftülüğü üstlendi.

Bu dirayetli ve inançlı Kırım Tatar anasına Genel merkez olarak Allah'tan rahmet kederli ailesine baş sağlığı diliyoruz.

Cengiz Dağcı'nın Özel Eşyaları Kırım'a Getirildi

22 Eylül 2011'de Londra'da vefat eden ve TC Dışişleri Bakanlığı ve Bakan Ahmet Davutoğlu'nun özel ilgisiyle vatani Kırım'da toprağa verilen Cengiz Dağcı'nın eşyaları TC Dışişleri Bakanlığı, Kiev ve Londra Büyükelçiliği, Londra ve Odessa Başkonsoloslukları ile Derneğimiz Genel Merkezi, Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Vakfı ve Emel Kırım Vakfı'nın işbirliği sonucu Kırım'a getirildi. Dağcı'nın vefatından sonra Emel Kırım Vakfı Başkanı ve KTMM Türkiye Temsilcisi Zafer Karatay ve Emel Kırım Vakfı Londra Temsilcisi Melek Maksutoğlu'nun girişimleriyle özel eşyaları kızı ve damadından teslim alınmıştı. TC Londra Başkonsolosluğu tarafından özel kargo olarak 18 Ocak 2013 günü Kırım'a gönderilen toplam 1,5 tontluk 36 koli tutan eşyalar arasında Cengiz Dağcı'nın divan, koltuk, çalışma masası, resimler, saat, baston vb. eşyaları bulunuyor. Londra'dan Kırım'a bütün nakil masrafları Derneğimiz Genel Merkezi ile Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Vakfı tarafından karşılandı. Eşyalar, KTMM'ye bağlı Kırım Fondu (Vakfı)'nun demirbaşına alındı. Vakıf, bu eşyalarla Cengiz Dağcı Müzesini kurmayı planlıyor. Eşyalar, müze kurulana dek mühürlü olarak kalacak.

ANKARA TEPREÇLERİMİZ

Gölbaşı ve Polatlı Toydemir Köyü olmak üzere Ankara'da Cumartesi ve Pazar günleri 2 tepreç peşpeşe düzenlendi. Gölbaşı Tepreç'i "Gölbaşı Piknik Alanı"nda 8 Haziran'da , "Kırım Hatıra Ormanı 8. Tepreç Şenliği" Polatlı Toydemir köyünde 9 Haziran'da gerçekleştirildi.

Ankara'daki her iki tepreçde de Kırım Tatarlarının meşhur sanatçılarından Dilaver Osman ve genç yetenek Emine Mustafa Kırım Halk Yırları'ndan örnekler sunarken Kırım Ansambli'nin usta dansçıları Kırım Tatar halkoyunlarının seçkin örneklerini icra ettiler.

Gölbaşı Tepreç'i için Genel Merkezimizin Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden temin ettiği otobüsler ve Polatlı'daki tepreçimiz için sağlanan araçlarla düzenlenen ücretsiz seferler üyelerimizin ulaşımını büyük ölçüde kolaylaştırdı.

Gölbaşı ve civar köylerde oturan hemşehrilerimizin talebiyle bu yıl ilk kez Gölbaşı'nda düzenlediğimiz tepreçimize Gölbaşı Belediye Başkanı Yakup Odabaşı, Ukrayna Büyükelçiliği Yetkilileri ile birlikte kalabalık bir vatandaş topluluğu katıldı.

Toydemir Köyü'ndeki tepreçimize ise Polatlı Kaymakamı Gürsoy Osman Bilgin, Polatlı Belediye Başkanı Yakup Çelik, Polatlı Müftüsü Mehmet Muslu, Kültür Bakanlığı yetkilileri, Manavgat Şubemizin yöneticileri ile Ankara ve civar köylerden kalabalık bir halk topluluğu katıldı. Katılanların menuniyetleri görülmeye değerdi. Ayrıca İstanbul'dan gelerek seslendirdikleri Kırım Halk Müziği örnekler ile tepreçimize renk katan Türk sanat müziği Korosu üyeleri büyük ilgi topladılar.

Tepreçlerimizin düzenlenmesinde büyük pay sahibi olan gençlik komisyonu üyelerimizin sergilediği Kırım Halk Oyunları'ndan örnekler de görülmeye değerdi. Ayrıca gençlerimiz tepreçlerimizde açmış oldukları standlarda Genel Merkez faaliyetlerimizi, Nenkecan Kadın Dergisi ve Kırım Bültenlerini, derneğimiz yayınlarını bir kez daha hemşehrilerimizle buluşturdular.

Aynı şehirde peşpeşe iki tepreç düzenlenmesine rağmen ilgi çok büyüktü. Özellikle tepreç alanlarına yakın köylerde oturan hemşehrilerimizin memnuniyetleri organizasyon komitesini gelecek yıl-lar için umutlandırdı.

Bir Dava Adamı: Sabri ARIKAN

Sabri Arıkan, 1911 yılında, Kırım'dan önce Romanya'ya, daha sonra Bursa'ya gelen bir ailenin en büyük çocuğu olarak dünyaya geldi. 1927 yılında İstanbul'a taşınarak ortaokulu ve liseyi burada okudu. Yüksek Ticaret Mektebi'nin ikinci sınıfındayken Polonya'ya yüksek eğitimini tamamlamak için gönderildi. Dört yıllık lisans eğitimini üstün başarıyla üç yılda bitirdi ve Türkiye'ye döndü. İstanbul'dayken İsmail ve İbrahim Otar ile irtibat kurdu, onların vasıtasıyla Cafer Seydahmet Kırimer ile tanıştı. 1930'larda Romanya'da çıkan Emel dergisine imzalı ve imzasız yazı ve haberler yollayarak bu yayını destekledi ve dergiyle olan ilgisi 1990'lara kadar devam etti. "M. Alaç" adı altında yayınlanan ve Bolşevik devriminden sonra Kırım'da gelişen siyasi olaylar hakkında yazılan yazılar Sabri Arıkan'a aittir.

Sabri Arıkan, Emel dergisinde seri halinde basılan Cafer Seydahmet'in hatıraları ve hikayelerinin kitap halinde toplanıp yayınlanmasına vesile oldu. Nurlu Kabirler (1992) ve Bazı Hatıralar (1993) Emel Vakfı tarafından basıldı. Kırım Tatarlarının vatanlarından sürülmesinin 50. yıldönümü vesilesiyle Sabri Arıkan'ın yayınlamış olduğu Kırım'daki Soykırımı Unutmayınız (1994) kitapçığı, Edige Kırimal'ın "Kırım'da topyekûn tehcir ve katliam" isimli makalesi ile daha önce Emel'de yayınlanmış Sürgün hatıraları ve ilgili dokümanları içerir. Sabri Arıkan, en son "Kendi kaleminden İsmail Bey Gaspıralı" isimli derleme kitabını yayınlamıştı. (Biyografi kaynağı: İnci Bowman)

Sabri Arıkan yaşamının son 10 yılında iki ciltlik "İsmail Bey Gaspralı İdealleri İşleri, Tavsiyeleri ve Haberleri" kitabı üzerinde çalışmaktaydı.

8 Nisan'da 102 yaşında iken İstanbul'da hayata veda eden, ömrünü İsmail Bey Gaspıralı'nın "Dilde Fikirde

İşte Birlik" şiarı doğrultusunda Türk Dünyası ve bu dünyanın ayrılmaz parçası Kırım'a hizmetle geçirmiş olan Sabri Arıkan 9 Nisan 2013 salı günü toprağa verildi.

Emel Kırım Vakfı'nın kurucularından olan, senelerce Kırım Türkleri'nin sesi olarak yayını sürdürülen Emel Dergisi'nin 1930'da Dobruca'da neşredilmesinden beri Emel mensubu olarak yazılarıyla, maddi desteğiyle milli hareketin içerisinde yer alan Sabri Arıkan için İstanbul Küçükyalı merkez camisinde öğlen namazından sonra cenaze merasimi düzenlendi.

Ayyıldızlı Albayrak ve Tarak Tamgalı Gökbayrak ile süslenen cami avlusunda Emel Kırım Vakfı Başkanı ve KTMM Türkiye Temsilcisi Zafer Karatay kısa bir konuşma yaptı. Konuşmasında, Sabri Arıkan'ın İsmail Bey Gaspıralı'nın izinde yürüyen, Cafer Seydahmet Kırimer etrafında toplanan Kırım dışındaki Kırım Tatar Milli Hareketi'nin bir mensubu olduğunu; Müstecib Ülküsal, İsmail ve İbrahim Otar, Selim Ortaylı, Ali Kemal Gökğiray ve bir çok vatan sever insanla birlikte, Kırım İstiklali davasının bayraktarlığını yaptığını ve bu bayrağı genç nesillere devrettikten sonra bile hizmetlerini sürdürdüğünü söyledi. 80 yaşından sonra İsmail Gaspıralı'nın Tercüman Gazetesi'nden yazıları latin harflerinde hazırlayarak Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı ve rahmetli Prof.Dr.Turan Yazgan tarafından yayınlanan Tarih Dergisi'nde neşrettiğini ve yazıların iki cilt kitap olarak Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı tarafından basıldığını anlatan Zafer Karatay, o örnek alınacak bir insandı dedi.

Derneğimiz İstanbul Şube Başkanı Celal İçten'in naaşının üzerine Kırım bayrağı örttüğü Sabri Arıkan için kılınan cenaze namazına, Emel Kırım Vakfı mensupları, İstanbul, Düzce, Kocaeli, Körfez Kırım Dernek başkanları, ICC (Uluslararası Kırım Komitesi) başkanı İnci Altuğ çeşitli şehirlerden gelen Kırım Türkleri, Türk Dünyası Araştırma Vakfı yönetici ve mensupları, yakınları ve sevenleri katıldı.

Küçükyalı mezarlığında dualarla toprağa verilen Sabri Arıkan'ın üzerine Kırım Derneği İstanbul Şube Başkanı Celal İçten "Vatan Kırım"dan getirilen toprağı serpti.

Türkiye'deki Kırım topluluğunun en yaşlı fertlerinden biri olan Sabri Arıkan, 75 yıldır Kırım meselesiyle ilgilenmekte idi.

ÖDÜLLERİMİZ SAHIPLERİNİ BULDU

“**D**r. Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Yarışması”nın ödülleri sahiplerine 20 Mayıs 2013 tarihinde Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi’nde (KMPÜ) yapılan törenle verildi.

Kırım Tatar diasporasının liderlerinden, Türkiye Cumhuriyeti’nin eski Turizm ve Tanıtma Bakanı merhum Dr. Ahmed İhsan Kırmılı adına Genel Merkezimiz ve Kırım Vakfı tarafından tertip edilen yarışmada gençler bu yıl hikâye sahasında yarıştılar. “Dr. Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Yarışması”na 12-16 ve 17-29 yaş arası 30’dan fazla genç katıldı. Kırım Tatar dilinin gelişmesi ve kullanımının yaygınlaşmasını amaçlayan yarışmamız yeni eserlerin ortaya çıkmasını teşvik ediyor.

Sunuculuğunu Derneğimiz Genel Sekreteri Oya Deniz Çongar ile Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi Öğretim Üyesi Enise Abibullayeva’nın yaptığı ödül töreni Ukrayna ve Kırım Tatar Milli marşlarının okunmasıyla başladı. Daha sonra “Selsebil” keman grubu küçük bir konser verdi.

Protokolün yapmış olduğu açılış konuşmalarının ardından ödül törenine geçildi. Bu seneki “Dr. Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Yarışması”nda Enver Tokhtarov “Maramağa sarılığan bir ömür” adlı hikayesiyle 4 bin dolarlık birincilik ödülünü kazanırken Lilya Memetova “Ana taqdiri” adlı hikayesiyle ikinci olarak 2 bin dolar, Meryem Başkurt da “İkayeler yadigarı” adlı hikayesiyle üçüncü olarak bin dolar ile ödüllendirildiler. İlk üç dereceye giremeyen 5 eserin yazarı da 200 dolar teşvik ödülü aldılar. Şiir alanında yapılan bir önceki yarışmada “Ey, Allah’ın İnsanlığa Muhteşem Hediyesi” şiiriyle Dilara İbragimova galip gelmişti.

Ödül töreninde Kırım Tatar Milli Meclis Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırimoğlu, Maarifçi Kırım Tatar Öğretmenler Birliği Başkanı Safure Kacametova, KMPÜ Rektörü Prof. Dr. Fevzi Yakubov, Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hakan Kırmılı, Kırım Vakfı Başkanı Murtaza Esenkal, Genel Merkezimiz Genel Sekreteri Oya Deniz Çongar, Genel merkezimiz Yönetim Kurulu Üyesi Sebika Ağırıl, yazarlar, öğretmen ve öğrenciler ile birlikte ödül kazanan gençlerimizin yakınları yer aldı.

Enver Toqtarov: Yaş İstidatımız

E.T.: *Asıl tek şiiriyette değil pek çok zayıf yerimiz bar. Aytqanınız kibi roman ve ikaye edebiyatqa ait olgan mevzular, benimce bir misal olaraq daa – kino! Bunun kibi meselelerni çözmek için yaş nesilni meraqlandıрмаq kerekimiz. Çünkü Qırımniñ kelegeci yaş nesilge bağlıdır, amma onı nasıl meraqlandıрмаq kerek olganı başqa bir mevzudur.*

Q.Ş.: *Yañı nesilnin bütün dünyada daa az oquğanı ayılıp tura. Qırımında umum yaşlıq arasında bu vaziyet sizge nasıl körüne?*

E.T.: *Umum yaşlıq kerçekten de az oquğandır. Qırım yaşları da bir istisna degildir. Qırımında oqumaq için bir tek istek yeterli değil, maddi imkanlar da kerek!*

Q.Ş.: *Rus edebiyatı bütün dünyada küçünü ispat etken, teren bir edebiyat. Rusiye İmperyası da asırlar devamında hep Türk-Tatar milletlerineñ münasebetlerde bulundu ve olarnın coğrafyasına doğru keñişledi. Rus edebiyatınen – Türk Edebiyatını ususan Qırım tatar Edebiyatını qarşılaştırısañız, aradaki farqları nasıl köresiz? Qaysı taraf qaysı saada küçlü?*

E.T.: *Aslında sualiniz qıyındır, yani cevabı içde qolay değil. Men bir filolog ya da tarihçi degilim, amma bu mevzuda bir tüşüncem bar. Rusyanı ve rus milletini dunyanın er yerinde tanırlar, Qırımın ve Qırım tatar halqının vaziyeti bam başqa. Belki de bunun sebebi tarihtir. Amma aytmaq istegenim şu –bizni tanısalar, yani Qırımni ve Qırım tatar halqını, em edebiyatımız em de dülber vetanımız dünyaca meşhur olur. Bu ise yaş neslimiznin vazifesidir!*

Q.Ş.: *Kelecekte daa başqa ikayeler, belki romanlar yazmağa istesizmi? Nasıl mevzuda olurlar yazsanız?*

E.T.: *Bilesizmi, men yazıcı degilim. Amma elbette gelecekte yazmaga tüşünem, aytqanınız kibi belki de romanım da peyda olur. Mevzularım er daim Qırımnen ve halqımıznen bağlı olacaq. Su an aqlımda başqa bir mevzu yoq. Belki de vaqıt kecer, yani tüşünceler ve mevzular kelir aqlıma.*

Fethi Qurtiy Şahin

Sizlerni Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Konkursının, ikaye saasında keçirilgen bu seneki yarışında 1-inci yerni alğan Enver Toqtarovnen tanış etmege isteymiz. Yazğan ikayesini Taylanddan yiberdi. Üstelik özü alğan balaban mükafattan ğayrı yazğan ikayesiniñ seviyesinden sebepçi jüri azalarını pek meraqlandırdı ve yazğan ikayesinden sebepçi pek quvandırdı. Buyurunız, onnen ve edebiyat aqqındaki fikirlerinen tanış olayıq!

Q.Ş.: *Birinciden sizni Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Konkursındaki başarınızdan sebepçi tebrikleymiz ve bu konkursnen bağlı bir suälnen başlamağa isteymiz. Yazğan eserinizin mevzusu ne edi? Neden öyle bir mevzu sayladınız?*

E.T.: *Sagolunuz, pek memnunim! Eserimnin asıl ve muim mevzusu elbette surgunlik yasagan bitamnın omurü! Neden öyle bir mevzu saylaganımnı da aytayım. Aqlımda ep bitamnın yasayışı aqqında, surgunlik aqqında, cenkten evel Qırımında olğan adetler aqqında ikayeler bar edi. Boyle bir konkursta ise bunun kibi bir mevzu ile istiraq etmem kerek dep tüşüngen son ikayemni yazmaga basladım. Sonrasını da bilesiniz.*

Q.Ş.: *Sizin de qatnağanınız bu konkursniñ ekincisi ötkerildi ve nevbetteki içinde azırlıqları başlandı. Siz böyle bir faaliyetini nasıl köresiz? Maqsadınıñ ne olğanı aşikâr, Qırım tatar tiliniñ inkişafı. Sizce maqsadına yetemi?*

E.T.: *Elbette bunun kibi calısmaların devamında olmaq kerek! Sebebi de şu – bir tek Qırım tatar tili değil de adet ve tarihini halqımızga, daa dogrusı yanı nesillerge hatırlatıp duyurmaq kerekimiz! Menim tüşüncem şu ki – tilimizni coysaq yuzümüzni de coyarıq!*

Q.Ş.: *Bilgeniniz kibi Qırım tatar Edebiyatında, şiiriyet cietinden küçlümüz amma afsus ki roman, ikaye kibi saalarda zayıfmız. Siz bunu nasıl köresiz? Neler yapmaq kerekimiz?*

BANDIRMA

Şubemiz Olağan Genel Kurul Toplantısını Yaptı

Derneğimiz Bandırma Şubasının Olağan Genel Kurul Toplantısı, 3 Şubat 2013 tarihinde yapıldı. Olağan Genel Kurul Toplantısı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ile Şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Edin Özbek'in açış konuşması ile başladı. Divan'ın oluşturulmasının ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okunduktan sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: Edin ÖZBEK, Halit SEZGİN, Oktay SOYLU, Ferdi KAPÇAK, Elif Zeynep EKEN, Macit CEVİZLİ, İsmail OKBAY.

Bir önceki dernek organlarında görev alan yöneticilerimize teşekkür ile seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

MANAVGAT

Şubemiz Kuruldu

Manavgat Şubemiz Kuruldu ve İlk Genel Kurulunu Yaptı Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi'ne bir şube daha katıldı. Antalya ili Manavgat ilçesindeki yeni yapılanmayla şube sayısını arttıran Genel Merkez böylece Türkiye genelinde teşkilatlanmaya verdiği önemi bir kez daha gözler önüne sermiş oldu.

Manavgat Şubemizde 26 Haziran 2013 tarihinde de Olağan Genel Kurul Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ve Şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Zeynegül Algül'ün açış konuşması ile başladı. Divan'ın oluşturulmasının ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okunduktan sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim şu isimlerden oluştu: Zeynegül ALGÜL, Derya KARAGENCE, Hilmi DALMAN, Ali Hikmet KARAKURT, Mücella KARABAŞ, İsmail ÇELİKBAŞ, Gülsüm ARABOĞLU.

Manavgat Şubemiz kurucu yönetiminde yer alan yöneticilerimize hizmetlerinden dolayı şükranlarımızı sunar, seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

KONYA

Şubemizde Yeni Yönetim

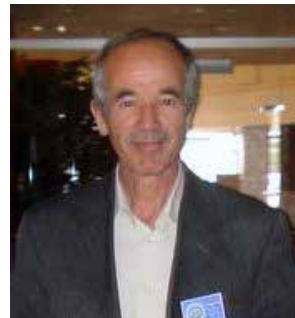
Konya Şubemiz 16 Şubat 2013 Pazar Olağan Genel Kurul toplantısını yaptı. Kalabalık bir davetli topluluğu ve delegeler huzurunda yapılan genel kurul toplantısı son derece demokratik bir usulde gerçekleştirildi. Delegelerin oylarında seçilen yeni yönetim kurulu şu isimlerden oluşuyor: Fikret Seyfi KAÇAR, Ömer GÜLER, Şahin Giray GÜVECE, Zekeriya SAYLAR, Vahap BURUNDUK, Naim ÇOĞAY, Şenol BORAN.

Seçilen yeni Yönetim Kurulu üyelerine çalışmalarında başarılar diliyoruz.

SEYDİŞEHİR

16 Şubat 2013 Tarihinde Olağan Genel Kurul Toplantısını Yaptı

Seydişehir'de yaşayan Kırım Tatarlarının yoğun ilgi gösterdiği Genel Kurul Toplantısı; İstiklal Marşı ve Ant Etkenmen'in okunmasının ardından Şube Başkanımız Mustafa Sarıkamış'ın açış konuşması ile başladı. Divan'ın

oluşturulmasının ardından Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Raporları oybirliği ile kabul edildi. Tek liste olarak girilen seçimlerde Seydişehir Şubemizin yeni yönetimi şu isimlerden oluştu: Alaattin SEZER, Güllü SARIKAMIŞ, Habibe SEZER, Hatice BUĞDAYCI, Mustafa SARIKAMIŞ, Necla YILMAZ, Neriman DÜZENLİ.

Yönetim Kuruluna seçilen 7 üyeden 5'inin kadın olması memnuniyetle karşılandı. Yönetim Kurulunu tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

KOCAELİ

Şubemiz Olağan Genel Kurul Toplantısını Yaptı

Derneğimiz Kocaeli Şubesinin Olağan Genel Kurul Toplantısı, 24 Şubat 2013 tarihinde dernek binamızda yapıldı. Olağan Genel Kurul Toplantısı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ile Şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Suavi Oktay'ın açış konuşması ile başladı. Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okunduktan sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: Suavi OKTAY, Oğuz KONAKAY, Maksut BOLLUK, Nurbiye ÖZMEN, Soner TOPLU, Işık ZİYREK, Necmiye BAŞÇIĞI.

Kırım Tatar kadınlarının yönetime aktif katılımı, Kocaeli Şubemizin Olağan Genel Kurulu'nda seçilen Yönetim Kurulunda 3 kadın üyenin yer alması ile bir kez daha görülmüş oldu.

Bir önceki dernek organlarında görev alan yöneticilerimize teşekkür ile seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

AKSARAY Kan Tazeledi

Derneğimiz Aksaray Hamidiye Şubesi'nin Olağan Genel Kurul Toplantısı, 3 Mart 2013 tarihinde yapıldı. Olağan Genel Kurul Toplantısı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ile Şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Ahmet Tura'nın açış konuşması ile başladı. Divan'ın oluşturulmasının ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okunduktan sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: Mesut ERİŞ, Hasan KURT, Rıdvan ÇAĞLAYAN, Mustafa PARTAL, Rahim UYGUR, Murat DERİN, Kemal YASAV.

Bir önceki dernek organlarında görev alan yöneticilerimize teşekkür ile seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

ILGIN

Şubemiz Törenle Açıldı

Konya Ilgın, diaspora yerleşimleri arasında en özel yerlerden bir tanesi. Orada yaşamakta olan Kırimlıların bugüne kadar sakladıkları gümüş işçiliği, Kırım'da kaybolmakta olan bir zanaat. Sürgünden sonra halkımızın sanatının ve medeniyetinin kaybolan unutulmuş parçalarını toplamaya çalıştığımız şu dönemde Ilgın bu açıdan tam bir kültür hazinesi. Bunun yanında zengin dilimiz Kırimtatarca'yı da çok güzel saklamışlar.. Ilgın'da yaşayan kardeşlerimizin girişimleri ve Ilgın Belediyesi'nin yardımlarıyla Ilgın şubemiz, 22 Ocak 2013 Salı günü törenle açıldı. Açılış törenine Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Genel Merkez'imiz Yaşlılık Komisyonu halk oyunları ve müzik ekibiyle birlikte katıldılar. Dr. Hakan Kırimlı hocamız da Kırım tarihi ile alakalı yaptığı bilgilendirici konuşma esnasında Ilgın'ın milletimiz için ne kadar kıymetli bir hazineyi sakladığının altını çizdi. Bu arada halk oyunları ve müzik ekibimizin gösterisi protokolle birlikte salonda bulunan konuklar tarafından büyük bir ilgiyle izlendi. Seyredenlerin beğenisi alkışlarında gizliydi. Törenden sonra Ilgın Belediyesi'nin tahsis ettiği Dernek binamızın kurdelesini kesildi ve Ilgınlı hanımların hazırladığı leziz Kırım aşları ikram edildi... Buradaki güzel sohbetin ardından, Ilgın'daki Kırimlıların yaşadıkları "Bala mahallesi" ziyaret edildi. Oldukça geç bir saatte ulaşmamıza rağmen mahalle sakinleri halk oyunları ekibimize ve misafirlere büyük ilgi gösterdiler.

Ilgınlı kardeşlerimize misafirperverlikleri için teşekkür ediyoruz. İnaniyoruz ki Genel Merkez faaliyetlerimiz onlarla birlikte farklı bir boyut kazanacak.

Kırım Derneği EDİRNE'DE

Kırım Tatarlarının yoğun olarak yaşadığı illerden birisi olan Edirne'de 21. Şubemiz kuruldu. Edirne Şubemiz açılışını muhteşem bir kutlama ile birlikte yaptı. Kuruluşundan hemen bir hafta sonra 7 Mart 2013 tarihinde; Kırım Ansambli tarafından sahnelenen "Kırım'da Navrez" gösterisiyle Trakya Üniversitesi Konferans Salonu'nda vatandaşlarımızla buluşarak kuruluşunu da ilan etmiş oldu. 19 Kırım Tatar köyünün bulunduğu Edirne'deki Kırım Tatar köyleri ile sıkı bir ilişkide bulunan Edirne Şubemizin ilk Yönetim Kurulu'nun görev dağılımı şu şekilde belirlendi: Alper YAVUZESER, Engin BEKSAÇ, Suat POLAT, Ali ÇELİK, Kadir KURT, Hakan ÇALIŞKAN, Ali Onur KARA.

Edirne Şubemizin ilk Yönetimini tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

AMASYA

Şubemiz Olağan Genel Kurulunu Yaptı

Amasya Şubemiz'in 24 Şubat 2013 tarihindeki olağan Genel Kurul Toplantısı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ve şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Metin Kırım'ın açış konuşması ile başladı. Divan'ın oluşturulmasının ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okundu. Sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: Metin KIRIM, Zafer ALTINÖRGÜ, Recep TANSEVER, Orhan ÖZÜ, İsmet ÇULLU, Aslan ÇAKIR, Ahmet ÖZÜ.

Bir önceki dernek organlarında görev alan yöneticilerimize teşekkür ile seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

TEKİRDAĞ

Görev Değişikliğini Onayladı

Derneğimiz Tekirdağ Şubesi'nin Olağan Genel Kurul Toplantısı, 25 Şubat 2013 tarihinde yapıldı. Olağan Genel Kurul Toplantısı, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ile Şehitlerimiz için yapılan bir dakikalık saygı duruşunun ardından Şube Başkanımız Hasan Erge'nin açış konuşması ile başladı. Divan'ın oluşturulmasının ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve Denetim Kurulu Raporu okunduktan sonra oybirliği ile ibra edildi. Dernek organlarının seçimi sonucunda Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: Osman KURT, Ayhan ZİYA, Erkan ÖZER, Arif YILMAZ, Nuri ÖZER, Atılğan ALKIRAN, Timur AKYEL.

Seçilen Yönetim adına söz alan Yeni Şube Başkanımız Osman KURT, Dernek faaliyetlerini hızlandıracaklarını belirtti.

Bir önceki dernek organlarında görev alan yöneticilerimize teşekkür ile seçilen yeni yönetimi tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.

GEBZE

Güven Tazeledi

Gebze Şubemiz Olağan Genel Kurul toplantısını 25 Mayıs 2013 tarihinde Gebze'de yaptı. Yoğun ilginin olduğu Genel Kurul Toplantısı, "İstiklal Marşı" ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunması ile başladı. Şube Başkanı Şerife Orak'ın Dernek faaliyetleri hakkında yaptığı konuşmadan sonra geçmiş dönem faaliyet raporu ve denetim kurulu raporları ibra edildi. Dernek organlarının seçimine iki liste ile gidildi. Söz konusu listelerin adına yapılan konuşmaların ardından, kapalı usulde yapılan oylamadan sonra Yönetim Kurulu şu üyelerden kuruldu: Şerife ORAK, Erdal KURTOĞLU, Ahmet Hakan SÖNMEZ, Yasemin ATEŞ, Erdem DOKUZELMA, Nedim ÖZ, M. Emin ÖZGELDİ.

Yeni Yönetim Kurulu adına söz alan Şerife ORAK, güvenlerinden ve desteklerinden dolayı dernek üyelerine teşekkür ederek, yeni dönemdeki çalışmalara aktif olarak katılmaları için bütün üyeleri davet etti.

Gebze Şubemiz'i kendine yakışır bir şekilde gerçekleştirdiği demokratik seçimi için tebrik eder, eski yönetimde görev alanlara yaptığı hizmetlerinden dolayı teşekkürlerimizi bildirir, yeni seçilenlere başarılar dileriz. Gebze Şubemizin bütün üyelerinin her zaman olduğu gibi Vatan Kırım yolundaki çalışmalarına birlik ve beraberlik ruhu içerisinde arttırarak devam edecekleri inancıyla yeni dönemin hayırlara vesile olmasını temenni ederiz.

YIRLARLA KIRIM TARİHİNİN ANLATILDIĞI PROGRAM

Derneğimizin artık olağan faaliyetlerinden biri haline gelen Altındağ Belediyesi Hamamö-nü Kabakçı Konağı'ndaki Ocak ayı programı hepsinden farklı idi. 17.01.2013 Perşembe günü akşamı gerçekleştirdiğimiz programız-da yırlar ve tarih vardı. Kırım'ın genç ve yetenekli sesle-rinden Afize Yusufkızı'nın ustalıkla icra ettiği yırlarımızın hikayelerini Doç. Dr. Hakan Kırımlı hocamızın sesinden dinlemek bizler için bambaşka bir tecrübe oldu. Pek ço-ğumuz yırlarımızı sadece dinliyoruz. Daha çok müziğe odaklanıyoruz, ender olarak da sözlerin üzerinde duruyoruz. Oysaki sözlerin anlamları üzerinde biraz dursak, anlattıklarına odaklansak bütün tarihî geçmişimizi yırlar-ımızın içinde bulabiliriz. Bunlar bizim değil Hakan hoca-mızın sözleri. Gerçektende Kabakçı Konağı'ndaki bu et-kinliğimiz müzik eşliğinde ufak bir konferans niteliğinde idi.

Program II. Gazi Geray Han'ın "Mahur Peşrev"i ile başla-dı. Daha sonra söylenen Muaceret Yırı, Ah Anaylar, Souq Suv, Port-Artur, Tatarlığım, Ural Dagı, Ant Etkenmen,

Şompol, Aqyar, 18 Mayıs, Bizim Taraf, Güzel Qırım ve Asret Yırı başlıbaşına bir konserdi. Bütün bu yırlarımızın ortaya çıktığı devirlerdeki tarihî olaylar anlatıldığı zaman ise bizler için daha anlamlı ve dikkat çekici oldular. Gelen konuklar böyle bir programla karşılaşacaklarını düşün-mediklerini fakat kendileri için son derece aydınlatıcı ol-duğunu belirttiler.

Gecenin sonunda başka zamanlarda bu tarz program-ların daha geniş kapsamlı bir şekilde yapılmasının da son derece faydalı olacağı anlaşılmış oldu. İzleyenlerin memnuniyeti bunun gerekli olduğunu bizlere gösterdi. Kabakçı Konağı'ndaki etkinliklerimiz bundan sonra da devam edecek. Vatandaşlarımızın ilgisinin artarak de-vam etmesi gerçekten memnuniyet verici. Herkes bir sonraki toplantının ne olacağını merak ederek ayrıldı. Doç. Dr. Hakan Kırımlı Hocamıza ve yırlarıyla gecemize renk katan kıymetli sanatçımız Afize Yusufkızı'na bizle-re yaşattıkları bu gece için çok teşekkür ediyoruz.

Kabakçı konağı'nda QIRIM ANSAMBLİ RÜZGARİ

Kabakçı Konağı'ndaki geleneksel gecelerimiz devam ediyor. 14 mart 2013 Perşembe günü akşamı misafirlerimiz Qırım Ansambli'nin yolbaşçısı Server KAKURA, Qırım Ansambli'nin solistleri Emine MUSTAFA ve Yunus KAKURA idi.

Server KAKURA'nın piyanosu ve büyük usta Refat MEMET'in dairesi eşliğinde ilk olarak Yunus KAKURA misafirlerimizle buluştu. Kadimiy Kırım Tatar yırlarının tarihi de barındıran en duygusal nameleri dinleyicilerden büyük alkış aldı.

Daha sonra yırlarıyla dinleyicilerimizle buluşan yaş istidatımız Emine MUSTAFA gençliğin verdiği enerjisini kattığı yırlarla gecede coşkulu bir hava yarattı.

16 Mart Cumartesi günü akşamı Ankara MEB Şura Salonu'nda yapılacak "Qırım'da Navrez" gösterisini müjdeleyen konser her zaman olduğu gibi dinleyicilerin büyük beğenisini topladı. Ukrayna Büyükelçiliği yetkililerinin de izlediği mini konserimiz coşkunun zirvede olduğu bir anda sona erdi.

Konuklarımız 2 saatlik bu küçük konser akşamından ayrılırken tadı damaklarında kalan ezgiler eşliğinde Kabakçı Konağı'ndan ayrıldılar.

Dilâver Osman Kabakçı Konağı'nda

“ 80 kişi kapasiteli Kabakçı Konağı neredeyse iki katı diyebileceğimiz, 150'ye yakın misafiri ağırladı ”

Derneğimiz Genel Merkezi'nin Ankara Altındağ Belediyesi Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Şubat ayındaki konuğu Dilâver Osman'dı. Nogay Beyitleri dendiğinde ilk akla gelen isim olan Dilâver Osman Kabakçı Konağı'nda farklı bir rüzgar estirdi. 80 kişi kapasiteli Kabakçı Konağı neredeyse iki katı diyebileceğimiz, 150'ye yakın misafiri ağırladı. Ama salonun kalabalık olması görünen o ki hiç kimseyi rahatsız etmiyor. Çok sıcak ve samimi bir ortamda gerçekleşen Kabakçı Konağı etkinliklerimizin böyle ilgi görmesi bizleri son derece mutlu ediyor.

14 Şubat 2013 Perşembe akşamı Dilâver Osman'ın konuk olduğu gecede Genel Merkezimiz misafirleri arasında Düzce Kırım Türkleri Derneği Başkanı İlyas Öz, bir önceki dönem başkanlık yapan Osman Kesen, Kurucu Başkan Metin Erdoğan ve Yönetim Kurulu

Üyesi İlhan Öz; Eskişehir EKHAD Başkanı Recep Şen; Ukrayna Büyükelçiliği Baş Katibi Denis Zolotaryov ve Ukrayna Büyükelçiliği Kültür Ataşesi Tatyana Tereşçenko ile birlikte Etimesgut Kırım Derneği Başkanı Ergin Batur'da bulunmaktaydı. Sanatçımızın seslendirdiği birbirinden güzel Kırım Tatar yırlarının yanı sıra Ukrayna Büyükelçiliği'nden gelen misafirlere jest olarak söylediği Ukraince şarkı büyük ilgi topladı. Bu sezon gerçekleştirdiğimiz müzik akşamlarının neredeyse klasiği haline gelen ve merakla beklenen Meryem Kadirova'nın icra ettiği Tim-Tim oyunu her zamanki gibi alkışlarla ödüllendirildi.

Gecenin sonunda misafirlerimiz bir sonraki toplantının tarihini ve en önemlisi katılacak sanatçının kim olacağını merak ettiklerini dile getiriyorlardı. Beğenildiği ve merakla beklenildiği çok belli olan Kabakçı Konağı etkinlikleri yaz başına kadar devam edecek.

Ukrayna Büyük Elçiliği'nden Genel Merkezimize NEZAKET ZİYARETİ

Ukrayna'nın Ankara Büyükelçiliği'ne yeni atanan Elçi Müsteşar Vasil Bodnar görevine başlaması sebebiyle 13 Şubat 2013 Çarşamba günü Derneğimiz Genel Merkezi'ne bir nezaket ziyaretinde bulundu.

Baş Katip Denis Zolotaryov ve Kültür Ataşesi Tatyana Tereşçenko ile birlikte geldiği Genel Merkez binasında Vasil Bodnar Genel Merkez Genel Başkan Vekilimiz Murtaza Esenkul, Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar, Genel Muhasibimiz Nurten Bay, dernek yetkililerimiz ve üyelerimiz tarafından karşılandı. Bu sıcak karşılamadan duyduğu memnuniyeti özellikle ifade etmek istediğini söyleyen Bodnar, Türkiye'de göreve başladıktan sonra Dışişleri Bakanlığı'nın ardından ikinci ziyaretini Derneğimiz Genel Merkezi'ne yaptığını söyledi. Genel Merkez ile sıcak bir dialog

içerisinde olmanın kendileri açısından önemini dile getiren Bodnar, Kırım Tatarları'nın Ukrayna'nın vazgeçilmez bir parçası olduğunu ve onlarla ilgili her türlü sorunun çözümünde Kırım Tatarları'nın yanında olacaklarını ifade etti. Genel Merkezimiz yetkililerinin özellikle kültür, dil, millî mekteplerin azlığı, toprak ve iş meselelerinin üzerinde durduğu görüşme çok sıcak bir atmosferde gerçekleşti. Derneğimiz Genel Merkezi'ne her gelişlerinde çok sıcak karşılandıklarını ve kendilerini evlerinde hissettiklerini belirten Vasil Bodnar ve beraberindekiler Türkiye'de yapmayı planladıkları Ukrayna Kültür Günleri kapsamında Kırım Tatarları'nın kültür öğelerinin yer almasını da arzu ettiklerini belirttiler.

Her iki tarafın da hem fikir olduğu ikili ilişkilerin daha sıklıkla yapılması gerektiğinin üzerinde durulduğu görüşme başladığı gibi sıcak bir havada sonlandırıldı.

Düzce Kırım Türkleri Derneği, Doç.Dr. Hakan Kırmımlı'nın yazmış olduğu, Tarih Vakfı Yurt Yayınları tarafından yeni yayımlanan **"TÜRKİYE'DEKİ KIRIM TATAR VE NOGAY KÖY YERLEŞİMLERİ"** kitabının tanıtımı için kendisini Ocak ayında Düzce'ye davet ettiler. Toplantının açılış konuşmasını önceki dönem Dernek Başkanı Osman Kesen yaptı. Yeni seçilen Dernek Başkanı İlyas Öz 'ün ardından Doç. Dr. Hakan Kırmımlı kitabını katılımcılara anlattı. Sonrasında salonda bulunanların sorularını cevaplandırdı. Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürü Özcan Budak ve İl Dernekler Müdürü Adnan Zengin'e Düzce Kırım Türkleri Derneği'ne göstermiş oldukları ilgi ve yardımlardan dolayı verilen teşekkür plaketi Doç. Dr. Hakan Kırmımlı tarafından takdim edildi. Düzce'li Müzisyen Merih Üstüner'in akordeonu eşliğinde sunduğu Kırım Yırları büyük ilgi topladı. Daha sonra Dr. Hakan Kırmımlı'ya günün anısına Başkan İlyas Öz ve Osman Kesen tarafından sanatçı Hayrullah Altay'ın "Kırım Tatar Kızı" (Tim Tim Oynayan) tablosu hediye edildi. Kırım Vakfı Başkanı Murteza Esenkale önceki dönem başkanlık yapan Osman Kesen'e başarılı çalışmalarından dolayı Genel Merkezi'miz adına bir plaket takdim etti. Program Dr. Hakan Kırmımlı'nın yazmış olduğu kitabını katılımcılara imzalaması ile sona erdi.

Kanal Avrupa'da

ÖZEL YAYIN

DUISBURG (QHA) - Merkezi Almanya'nın Duisburg kentinde bulunan Kanal Avrupa Televizyonu 18 Mayıs 2013 Çarşamba günü TS ve Kırım Saati ile 12.00 - 14.00, Avrupa Saati ile 11.00-13.00 saatleri arasında Kırım Sürgün ve Soykırımı ile alakalı Berlin, Bükreş, Varşova, Paris, Lahey gibi Avrupa Başkentlerinde yapılan olan Matem Günü gösterilerini Remzi Meziroğlu ve Muhsin Ceyla'nın sunduğu iki saatlik özel yayın ile Türksat uydusu üzerinden ekranlara getirdi.

Eskişehir'de Fotoğraf Sergisi

ESKİŞEHİR (QHA) - Eskişehir Kırım Halk Bilim Araştırma Gençlik ve Spor Kulübü Derneği ve Kırım Gelişim Vakfı, Kırım Türklerinin öz yurtlarından sürgün edililerinin 69. yılını anma programları kapsamında sürgünden günümüze Kırım Türkleri'nin vatanlarına dönüş mücadelesini konu alan bir fotoğraf sergisi düzenledi.

18 Mayıs cumartesi günü Hamamyolu Cd. Saatli Meydan'da 11.00 - 18.00 saatleri arasında yer alan sergi hakkında konuşan dernek yetkilileri, "18 Mayıs 1944 tarihinde yaklaşık 180 bin Kırım Türk'ü uykularından kaldırılarak çocuk, genç, yaşlı demeden hayvan ve yük vagonlarına doldurulmuş ve ana vatanlarından ayrılmak zorunda bırakılmışlardır. Bu sürgün esnasında yiyecek ve su verilmeyen soydaşlarımızın yüzde 46'sı hayatlarını kaybetmiştir. Bu acı günü unutmamak, hayatını kaybedenleri saygıyla anmak, vatanlarından koparılan Kırım Türklerinin acılarını paylaşmak için bu fotoğraf sergisini düzenledik" dediler.

2012 Faaliyet Raporu

- > 19 Ocak 2012'de Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Ahmed İhsan Kırmımlı anma gecesi düzenledik.
- > 22 Ocak 2012'de TRT Avaz'da yayınlanan Yakup Deliömeroğlu'nun sunduğu "Pencere" programına konuk olduk. Yapımcılığını Hasan Ali Demircan'ın üstlendiği program "Ahmed İhsan Kırmımlı'nın Ardından" başlığıyla yayınlandı.
- > 23 Ocak 2012'de Genel Merkezimizde vefatının 40. Gününü münasebetiyle Kur'an okuduk, dua ettik.
- > 8 Şubat 2012 Çarşamba günü TRT Radyo 1'de saat 16.00'da yayınlanan "Dünden Bugünden" isimli edebiyat programında eserleriyle Cengiz Dağcı'yı andık.
- > Büyük yolbaşçımız, Milli Şehidimiz, Kırım Müftüsü, Birinci Kırım Tatar Milli Kurultayı Azası, Kırım Halk Cumhuriyeti Hükümet Reisi Noman Çelebicihan'ı 16 Şubat Perşembe akşamı sözlerini yazdığı milli marşımız ve şiirleriyle; Hamamönü Kabakçı Konağı'nda saat 19.00'da andık.
- > 10 Mart 2012 Cumartesi günü saat 14.00'te Doç.Dr. Bülent Özmen üyelerimizi "Ankara'nın Deprem Stratejisi" konusunda bilgilendirdi.
- > 15 Mart 2012'de namılı yırcımız Rüstem Memet Hamamönü Kabakçı Konağı'nda üyelerimize muhteşem bir gece yaşattı.
- > 16 Mart 2012'de Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Avrasya Yazarlar Birliği tarafından düzenlenen ölümünün 5. Yılında Şakir Selim Anma Toplantısı'na katıldık.
- > 3 Nisan 2012 Salı günü TRT Avaz'da canlı olarak yayınlanan "Gün Çiçekleri" programına konuk olduk. Kırım'ın tarihinden, kültüründen, müziğinden örneklerin verildiği programda Kırım Tatar yemekleri de tanıtıldı.
- > 12 Nisan 2012 Perşembe akşamı saat 19.00'da Hamamönü Kabakçı Konağı'nda büyük üstat Cemil Karikov ve Kırım'ın nazik sesli yırcısı Asiyе Sale'nin katılımıyla Kırım Tatar Müziği sohbeti ve dinletisi düzenlendi.
- > 13-15 Nisan 2012 tarihleri arasında Ankara'da Genel merkezimiz, Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz, Kırım Vakfı ve Emel Vakfı yöneticilerinin katıldığı bir istişare toplantısı gerçekleştirildi.
- > Derneğimiz, TRT-Tatar programında Kazan Tatarcası yapılan yayınlara ek olarak Kırım Tatarcasında da yayın yapılması ve TRT-Avaz ile TRT-Türk kanallarında hizmet verilmesi amacıyla TRT'ye müracaat etti.
- > 6 Mayıs 2012 tarihinde Aksaray Şubemiz tarafından Hamidiye köyünde bir tepreç şenliği gerçekleştirildi. Tepreç şenliğine Genel Merkez Halk Oyunları ekibimiz, meşhur yırcılarımızdan Afize Kasara, Nenkecan dergisi başyazarı Zera Bekir ve yönetim kurulu üyelerimizle birlikte yörede yaşayan hemşehrilerimiz katıldılar.
- > 17 Mayıs 2012 tarihinde Genel Merkezimiz ve şubelerimizin almış olduğu ortak bir kararla "Büyük Kırım Tatar Sürgünü"nde hayatını kaybedenler için dualar okundu.
- > 18 Mayıs 2012 tarihinde Eskişehir, Nevşehir ve İstanbul'da düzenlenen mitinglerle Kırım Tatar Sürgünü lanetlendi.
- > 21 Mayıs'ta Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırmıoğlu TRT'ye telefonla bağlanarak sürgününün 68. Yıldönümünde Kırım Tatar Halkı'nın talepleri hakkında bilgi verdi.
- > 24 Mayıs 2012 Perşembe günü akşamı Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Afize Kasara'yı ağırladık. Kırım Tatar İlahileri'nin de yer aldığı gecede KİPU Öğretim Üyesi Enise Abibulla'da misafirlerimiz arasındaydı.
- > 3 Haziran 2012 Pazar günü Genel Merkezimiz ve Toydemir Köyü Muhtarlığı'nın ortak çalışması ile Kırım'dan gelen sanatçılarımız, kabalalık bir halk topluluğu ve protokolün katılımı ile 7. "Kırım Hatıra Ormanı Geleneksel Tepreç Şenliği" gerçekleştirildi.
- > 9 Haziran 2012 'de Ankara, Bursa, Eskişehir, Yalova, Kocaeli, Balıkesir, Tekirdağ Emiryakup, Sakarya dernek başkanlarının da katıldığı 2. Marmara Tepreç Gebze Şubemiz tarafından düzenlendi.
- > 12 Haziran 2012'de, Gölbaşı Belediyesi tarafından düzenlenen "Uluslar arası Göller, Andezit ve Sevgi Çiçeği Festivali"nin 2. Gününde Kırımdan gelen sanatçılar sahne aldılar.
- > 8 Temmuz 2012 Pazar günü "Azaklıoğulları Kültür ve Sosyal Yardım-laşma Derneği"nin Ordu'da organize ettiği şenliğe Genel merkez Gençlik Komisyonu halk Oyunları ekibimiz ve yönetim kurulu üyelerimizle birlikte katıldık.
- > 15 Temmuz 2012'de Kırım'da Yeşil Ada Restoran'ta Nenkecan Kadın Kızlar Klübü'nün Sabriye Erecepova'nın yüzyıllığına organize edilen toplantıya Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar ve Gençlik Komisyonu Başkanımız Fethi Kurtiy Şahin Genel Merkezimiz adına katılarak birer konuşma yaptılar.
- > 20 Temmuz'da başlayan "Altındağ Belediyesi Hamamönü Ramazan Şenlikleri" ne bir ay boyunca Genel Merkezimizi tanıtan bir stand açarak katıldık.
- > Ramazan ayında toplanan fitre ve zekatları Kırım'a yolladık. Ayrıca düzenlediğimiz "Ramazan paketi" organizasyonu ile Ramazan ayı süresince Kırım'da ihtiyaç sahibi 260 aileye yardım paketi ulaştırdık.
- > 21-22 Temmuz 2012'de yapılan 5. Kırım Tatar Milli Kurultayı'nın 4. Toplantısı'na Genel Merkezimiz adına katılan Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar Kırım Derneği Genel Merkezi'nin Kırım Tatar Milli Kurultayı Delegeleri'ne müracaatını içeren ve şubelerimizin imzasını taşıyan bildiriye okudu. Gençlik Komisyonu Başkanımız Fethi Kurtiy Şahin ise "Ant Etkenmen'in değiştirilmemesi gerektiğini belirten bir konuşma yaptı.
- > 13 Ağustos 2012 tarihinde Bursa Şubemiz aramıza katıldı.
- > Keçiören Belediyesi tarafından düzenlenen "4. Uluslararası Ramazan Etkinlikleri"nde, 13 Ağustos 2012 tarihinde "Kırım Evi'nin açılışı Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak, Genel Başkanımız Tuncer Kalkay ve Yönetim Kurulu üyelerimiz tarafından yapıldı.
- > 14-23 Eylül 2012 tarihleri arasında Etimesgut Belediyesi tarafından yapılan "Anadolu Kültür Günleri ve Sanat Festivali"nde Genel Merkezimiz adına 10 gün süresince stand açtık. Ayrıca Festivalin açılış gecesinde Kırım'ın genç sesi Emine Mustafa sahne aldı.
- > 29 Eylül 2012 günü Kırım'daki iki hasta çocuğumuz için geliri Kırım'a gönderilmek üzere Genel Merkez binamızda bir çibörek günü düzenlendi. Aynı gün Kırım tatar Milli Meclis Başkanımız Mustafa Abdülcemil Kırmıoğlu'da Genel Merkez binamızı ziyaret etti.
- > 7 Ekim 2012 Pazar günü LÖSEV'in düzenlediği bruncha Gençlik Komisyonu ve Yönetim Kurulu Üyelerimizle birlikte katılarak Derneğimizi, faaliyetlerimizle tanıttık. Ayrıca Kırım Tatar müziği ve danslarından örnekler sunduk.
- > 18 Ekim 2012 Perşembe günü Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Dr. Hakan Kırmımlı'nın yeni kitabının tanıtımını Afize Yusufkızı'nın yırları eşliğinde yaparak sezon açılışımızı gerçekleştirdik. Gecemize Ukrayna Büyükelçliği yetkilileri de katıldı.
- > 7. Kırım Tatar Gençlik Kurultayı 3-4 Kasım 2012 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirildi. Kırım, Romanya, Bulgaristan, Rusya ve Türkiye'den 155 delegenin katıldığı kurultayın tüm organizasyon Gençlik Komisyonu tarafından yapıldı.
- > 6 Aralık 2012 Perşembe akşamı Hamamönü Kabakçı Konağı'nda Kırım'ın kıymetli seslerinden Gülizar Bekir hikayelerini anlattığı Kırım Tatar Yırları ile konuşumuz oldu.
- > 16 Aralık 2012 tarihinde Bursa'da Tayyare Kültür Merkezi'nde Kırım'ın değerli sesleri Gülizar Bekir ve Rüstem Memed'in yer aldığı bir konser programı düzenlendi.

